

SANOILLA SOTAAN

— Analyysi George W. Bushin sotaa oikeuttavasta ja
identiteettiä rakentavasta retoriikasta

Ari Räsänen
70234
Tampereen Yliopisto
Politiikan tutkimuksen laitos
Kandidaatin tutkielma
13.12.2004

Sisällys

1. Johdanto.....	1
2. Binäärisyys ja diskurssi.....	3
2.1. Binäärit identiteetin tuotannossa.....	5
2.2. Binäärit ja viholliskuvat.....	6
2.3. Yhdysvaltain ulkopoliittinen kieli.....	7
3. Analyysi.....	10
3.1. Puhe kongressin täysistunnossa 29.9.2001.....	11
3.1.1. Identiteettiä painottavat vastakohtaparit.....	12
3.1.2. Sodan oikeutusta painottavat vastakohtaparit.....	19
3.2. Viholliskuvan siirtäminen: State of the Union 2003.....	23
4. Päätelmät.....	31
Lähteet.....	33
Liitteet.....	35

”Ihmisen kieli ikiaikisine perinteineen ja muuttuvine sääntöineen määrittelee tapahtumat tapahtumiksi, toimijat toimijoiksi ja ongelmat ongelmiksi, antaa niille merkityksiä ja hahmottelee niiden tulevaisuuden.” (Kuusisto, 1998, 14)

1. Johdanto

Syyskuun 20. päivänä vuonna 2001, yhdeksän päivää USA:ta vastaan tehtyjen terrori-iskujen jälkeen, presidentti Bush julisti puheessaan: ”Every nation in every region, now has a decision to make. Either you are with us, or you are with the terrorists.” Tämä julistus kuvastaa hyvin sitä ”meidän” ja ”heidän” vastakohtaistamista, mikä on ollut Yhdysvaltain ulkopoliittiselle kielelle ominaista halki sen historian. Pyrkimys tämältyyppiseen mustavalkoisen erottelun tekemiseen nousee kansojen sulatusuuniksi nimitetyssä Yhdysvalloissa tarpeesta vahvistaa kansallista ja kulttuurista identiteettiä. Yhtenäisyyden säilyttäminen vaatii jatkuvaa identiteetin uusintamista. Yleisesti katsotaan, että identiteetin uusintaminen tapahtuukin juuri erottautumisen avulla. Luodessaan negatiivista käsitystä ”muista”, kansa oppii tietämään, mitä se ei ole. Vasta tiedostaessaan, mitä se ei ole, kansa voi ymmärtää, mitä se on. Identiteetin perustana olevaan erottautumisen prosessiin kuuluu siten väistämättä ”meidän” ulkopuolelle suljettavien viholliskuvien luominen. Tällöin poliittisella retoriikalla voidaan kansan yhtenäisyyden lisäksi luoda perustaa myös valitun ulkopoliittikan hyväksymiselle.

Poliittisen viestinnän tutkija Jarol B. Manheim kutsuu tämältyyppistä retoriikkaa *strategiseksi poliittiseksi viestinnäksi*. Siinä poliittiset johtajat käyttävät kieltä resurssina vahvistaakseen kansan yhtenäisyyttä ja saavuttaakseen samalla omia poliittisia tavoitteitaan. (Hutcheson etc, 2004, 28.)

Voimakkaan erottelun sävyttämälle Yhdysvaltain poliittiselle kulttuurille on siis ominaista esittää maailma jyrkästi kaksiarvoisena, binäärisenä. Erityisesti syyskuun yhdennentoista jälkeen on binäärisellä diskurssilla ollut huomattava rooli George W.

Bushin hallinnon identiteettiä ja voimatoimien oikeutusta luovassa kielessä.

Todellisuuden rakentaminen binäärisen kielen avulla sai suoraan maailmanpolitiikkaan ulottuvan merkityksen, kun retoriikalla pyrittiin luomaan oikeutusta ensin terrorismin ja Taliban-hallinnon vastaiselle, ja sittemmin Irakin vastaiselle sodalle.

Analysoin kahta Bushin puhetta selvittääkseni niitä retorisia keinoja, joilla Yhdysvaltain hallinto pyrki syyskuun yhdennentoista jälkeen luomaan kansallista identiteettiä ja oikeuttamaan voimapolitiikkaansa. Tarkoitukseni on myös todentaa, että historiallisesti rakentunutta vihollistamisen kieltä käytettiin ensin luomaan negatiivista kuvaa Talibanista ja terrorismista, joista yleisölle luodut viholliskäsitykset siirrettiin edelleen koskemaan ”pahan akselia” ja erityisesti Irakin hallintoa.

Määrittelen työssäni aluksi binäärisyyden ja diskurssin käsitteitä sekä niiden merkitystä identiteettiä ja viholliskuvia luotaessa. Esittelen myös lyhyesti sitä historiallista taustaa, jonka varaan Yhdysvaltain ulkopoliittinen diskurssi on rakentunut. Varsinainen analyysiosio on kahden analysoidun puheen mukaisesti jaettu kahteen osaan. Ensimmäisestä, Bushin 20. syyskuuta 2001 pitämästä puheesta (Liite 1.), olen etsinyt niitä kielellisiä vastakohtapareja, jotka ilmentävät jaottelua ”meihin” ja ”heihin”. Pohdin näiden vastakohtaparien merkitystä identiteetin vahvistamisen ja sodan oikeuttamisen kannalta. Toisesta, 28. tammikuuta 2003 pidetystä puheesta (Liite 2.), olen pyrinyt etsimään vastaavanlaisia vastakohtapareja todistaakseni, että strategisia päämääriä sisältävää kieltä käytettiin uudestaan, uusien päämäärien saavuttamiseksi.

2. Binäärisyys ja diskurssi käsitteinä

Tiedotusopin dosentti Erkki Karvosen (2002) mukaan kirjavasti käytetty diskurssin käsite pohjautuu semiotikko Ferdinand de Saussuren strukturaalitieteeseen. Saussuren semiotiikasta diskurssianalyysi on perinyt näkemyksen merkkijärjestelmästä, joka on luonteeltaan yksilöllinen ja sosiaalisesti pakottava. Hänen mukaansa semiotiikassa, merkkijärjestelmien tutkimuksessa, on yhtäältä institutionaalinen ja yhteiskunnallinen kielijärjestelmän taso, ja toisaalta niihin pohjautuvat yksilöiden yksittäiset puhunnat. Karvonen näkee diskurssin kuuluvan näiden kielijärjestelmien ja yksittäisten puhuntojen välimaastoon, jossa se kielijärjestelmään pohjautuen vaikuttaa yksilölliseen puhuntaan. Vastavuoroisesti yksittäiset puhunnat vaikuttavat diskurssiin ja mahdollisesti sitä kautta koko kielijärjestelmään. Karvosen mukaan ”diskursseja on kielessä paljon, ne muuntuvat, kehittyvät, kukoistavat ja kuolevat poisikin.” Diskurssit määräävät, miten asioista ajatellaan, sillä ajattelu tapahtuu diskurssien tarjoamalla kielellisellä välineistöllä. Karvonen sanookin, että ”vaikka me tuotamme diskursseja, myös diskurssit tuottavat meitä.”

Ranskalainen jälkistrukturalisti Michel Foucault korostaa diskursseissa vallan ulottuvuutta. Kussakin diskurssissa maailma määritellään jonkin tai joidenkuiden intressien mukaisesti. Se, jonka diskurssi omaksutaan yleiseen käytäntöön, saa valtaa määrittellä todellisuutta itselleen edullisella tavalla. (Karvonen, 2002.)

Viestinnätutkija Risto Kunelius toteaa teoksessaan *Viestinnän Vallassa* (1997), että ”...diskurssit tulkitsevat aina todellisuutta asettaen jonkun näkökulman todellisuuteen muiden edelle.” Kuneliuksen mukaan diskursseissa on sisäänrakennettuna sääntöjä siitä, kenellä on oikeus puhua ja kenen kielellä puhutaan. Hän näkee, että ”diskurssien hyödyllisyys vallankäytölle piilee useimmiten siinä, että ne määrittävät sen, mikä on totta tai mikä otetaan normaalina”. (Kunelius, 1997, 198-9.)

Länsimaiselle diskurssille tyypilliseksi nähtyä tapaa rakentaa todellisuutta kaksiarvoisten vastakohtien avulla on tutkittu useiden eri nimikkeiden alla. Tutkijat ovat määritelleet kaksiarvoisten vastakohtien käsitteeksi niin dikotomian, dualismin,

dialektiikan, polarisaation kuin binäärisydenkin. Näiden eri käsitteiden yhteinen lähtökohta on se, että maailma esitetään länsimaisessa ajattelutavassa ja diskurssissa usein vastakohtaisia termejä ja käsitteitä sisältävien absoluuttisten kahtiajakojen avulla. Kielitutkija Kenneth Burke määrittelee binäärisyyden käsitteen seuraavasti: ”The placement of one thought or thing in terms of its opposite.” (Domke etc, 2004, 235.) Käytän työssäni binääristen oppositioiden käsitettä kuvaamaan niitä kielessä käytettyjä kaksiarvoisia vastakohtapareja, joiden avulla todellisuutta pyritään rakentamaan.

Strukturalistisen teorian mukaan maailma voidaan tiedostaa vain kulttuurin tarjoamien käsitteellisten ja kielellisten rakenteiden avulla. Vaikka strukturalismi ei kiistäkään kaikille yhteisen ulkoisen todellisuuden olemassaoloa, se kiistää sen, että tämä todellisuus olisi ihmisille olemassa kulttuurista riippumattomalla tavalla.

Strukturaaliantropologi Claude Levi-Strauss näkee teoriassaan, että saatettaessa maailmaa ymmärrettäväksi, on käsitteellisten luokittelujärjestelmien luominen ratkaisevaa. Hänen mukaansa binääriset vastakohtaparit kielessä käytettynä muodostavat koko maailman ymmärtämisen prosessin ytimen. Levi-Strauss ei katsonut vastakohtien käytön olevan vain kulttuurisidonnaista, vaan että maailman hahmottaminen binääristen vastakohtaparien avulla johtuu ihmisaivojen fysikaalisesta rakenteesta. Hänen mukaansa binääristen vastakohtien käyttö on siis universaalia, mutta niille syntyvät merkitykset ovat vahvasti kulttuurisidonnaisia. (Fiske, 1990, 151-3.)

Jacques Derridan käsityksen mukaan binääriset vastakohtat eivät voi esittäytyä rauhaisasti rinnakkain, vaan niiden välillä on aina hierarkia, jossa toinen hallitsee toista. Tämän tutkijoiden keskuudessa melko yleisesti hyväksytyn näkökannan vahvistaa myös viestinnätutkija David Domken tutkimusryhmä (2004) todetessaan, että binäärit merkitsevät aina vastakohtien taistelua ylivallassa. Jos toinen ääripää on oikea, toisen on oltava väärä. Levi-Straussin tavoin myös Kenneth Burke näkee, että ihmisen halu luoda hierarkioita vastakohtaisuuksien avulla on sisäsyntyistä ja pysyvää. (Domke etc. 2004, 235-6.) Heidän ajatustensa perusteella ihmiset eivät siis koskaan tule olemaan kykeneväisiä tasa-arvon saavuttamiseen.

2.1. Binäärit identiteetin tuotannossa

Kulttuurintutkija Stuart Hallin (2002) mukaan identiteetti rakentuu aina ennen muuta erottautumisen avulla. Tällöin minkään termin positiivista merkitystä ei voi rakentaa muuten kuin suhteessa toiseen, suhteessa siihen, mitä se ei ole. Identiteetit voivat toimia identifioitumisen lähtökohtana vain, koska ne kykenevät sulkemaan itsestään jotain pois, tekemään jostakin itselleen ulkopuolisen. Niinpä identiteettien julistamat ”yhtenäiset yksiköt”, kuten kansallisuus, on rakennettu osana poissulkemisen prosessia eivätkä ne ole tulosta jostakin luonnollisesta ja alkuperäisestä totaliteetista. (Hall,2002, 251-2.)

Myös Derrida näkee, että identiteettiään rakentava yksikkö voi vahvistaa itseänsä vain tukahduttamalla uhkaava ja ulkopuolinen. Identiteetin muodostaminen pohjautuu siis aina poissulkemisen prosessiin, jossa rakennetaan väkivaltainen hierarkia kahden syntyvän navan välille. (Hall,2002, 251-2.) Sotaretoriikkaa tutkineen Riikka Kuusiston (1998) mukaan pahaksi viholliseksi määritellyllä ”toisella” on ”meille” väkivallan oikeuttamisen lisäksi identiteetin rakentamisen funktio. Vihollinen vahvistaa ryhmän yhteenkuuluvuutta ja lopulta määrittelee sen, minkälaisena se haluaa itsensä nähdä. (Kuusisto, 1998, 20.)

Levi-Strauss liitti binäärisiin oppositioihin myytin käsitteen. Hänen mukaansa myytit ovat kertomuksia, binäärisesti vastakkaisten käsitteiden muuntumia, jotka ovat elintärkeitä sille kulttuurille, jonka piirissä ne elävät. Ne ovat eräänlaisia kulttuurin syvärakenteen ilmentymiä, jotka pyrkivät luomaan ja vaalimaan kulttuurista identiteettiä muista erottautumisen avulla. (Fiske, 1990, 117, 161-2.)

Kun binääristen oppositioiden avulla esitetään ”meitä” ja ”muita”, Hall nostaa esiin stereotyyppistämisenä tunnetun prosessin. Hänen mukaansa stereotyyppi on yksipuolinen kuvaus, joka syntyy, kun kohteen mutkikkaat erot pelkistetään yksinkertaiseksi ”pahvinukeksi”. Stereotyyppistämisen vaikutuksesta ”muut” tulevat kuvatuksi kaikeksi siksi mitä ”me” emme ole. (Hall, 2002, 122.) Valtio-opin

professori Vilho Harle (1991) liittää stereotypian käsitteen viholliskuvan käsitteeseen määrittelemällä viholliskuvan tietyksi ryhmän jakamaksi stereotyyppiseksi käsitykseksi toisesta ryhmästä. Vihollisen stereotyyppi sisältää käsityksen toisen aggressiivisuudesta, väkivaltaisuudesta ja tuhoisuudesta ja kiistää samalla vihollisen inhimilliset piirteet. (Harle, 1991, s.15.)

Myytin ja stereotyypin käsitteet liittyvät vahvasti toisiinsa. Ne pyrkivät pimentämään alkuperänsä näyttäytyen universaaleina totuuksina, jotka luovat kansoille ja kulttuureille mahdollisuuden identifioida itseään suhteessa muihin. (Hall, 2002, 122-3.) Semiotikko Roland Barthes näkee myytit tuotteiksi, jotka ovat peräisin historian tietyssä vaiheessa hallitsevan aseman saavuttaneelta yhteiskuntaluokalta. Myytit pyrkivät tällöin pimentämään oman alkuperänsä ja näyttäytymään universaaleina totuuksina, joilla ei ole yhteiskunnallisia tai poliittisia tavoitteita. (Fiske, 117, 161-2.) Barthesin ajattelussa toistuu siis Foucault'n ajatus diskurssien tuottamisesta vallankäyttönä.

Mediatutkija Philip Schlesinger kuvailee kansallisen identiteetin olevan yksi kollektiivisen identiteetin erityismuoto, joka luo rajoja kansallisuuden ympärille tavoitteenaan erotella ”meidät” ”muista”. Modernistinen näkemys kansallisesta identiteetistä sisältää ajatuksen kuvitellusta yhteisöstä, jonka on jatkuvasti julkisesti uudelleenrakennettava identiteettiään. Tällöin kaikkien kansakuntien on jatkuvasti kehitettävä itsestään positiivisia myyttejä erottautuakseen muista ja oikeuttaakseen olemassaolonsa. Nämä myytit vetoavat kansakunnan kollektiiviseen me-tunteeseen näyttäen sen historian positiivisessa valossa ja luoden ylemmydentunteen suhteessa muihin kansakuntiin tai kulttuureihin. (Hutcheson etc, 2004.) Myös Hall näkee kansakunnan kuviteltuna yhteisönä. Hänen mukaansa kansallinen kulttuuri on diskurssi, tapa rakentaa merkityksiä, jotka suuntaavat sen toimintaa ja käsityksiä itsestään. (Hall, 2002, 47.)

2.2. Binäärit ja viholliskuvat

Viholliskuvien luominen vastakohtaisuuksien avulla on yhteydessä identiteetin rakentamisen prosessiin. Vastakohtaisuuksien esittäminen erottamalla ”meidät” ”heistä” rakentaa siis usein samanaikaisesti sekä yhteisöllisyyttä että yhteistä vihollista. Kuusiston (2004) mukaan kollektiiviset identiteetikertomukset esiintyvät puhtaimmassa ja tiukimmassa muodossaan nimenomaan silloin, kun kansakuntaa valmistetaan kohtaamaan vihamielinen ”toinen” (Kuusisto, 2004, 90).

Silloin, kun poliittisen diskurssin tarkoituksena on oikeuttaa sotaan ryhtyminen, ei siis mikä tahansa erottautumisen retoriikka riitä. Kuusiston (1998) mukaan ”toisten surmaaminen ja oman hengen vaarantaminen vaativat tilanteen äärimmäisen mustavalkoista ja voimallisin termein tapahtuvaa tulkintaa.” (Kuusisto, 1998, 19.)

Luonnollisesti äärimmäisten vastakohtaisuuksien ja stereotyyppien rakentaminen vaikuttaa erityisen vahvasti kohderyhmänsä käsityksiin ”toisesta”. Mitä uhkaavampana ”toinen” esitetään, sitä vahvemmassa ja yksipuolisemmaksi stereotypia tästä yleensä muodostuu (Cottam etc, 2004, 49-50).

Sosiologian tutkija James Ahon mukaan läntisellä sodankävijällä on välttämätön tarve määrittää binääristen vastakohtaisuuksien avulla itselleen asema oikeuden ja järjestyksen palauttajana ja vääryyden kostajana (Kuusisto, 1998, 19). Vihollisen epäinhimillistämisen - ja vastaavasti oman ryhmän esittäminen inhimillisenä - on tyypillistä tilanteissa, joissa väkivaltaa ja tappamista pyritään oikeuttamaan. (Cottam etc, 2004, 50). Erityisesti osapuolten moraalista luonnetta kuvaavat vastakohtaparit nähdään tehokkaana keinona pyrittäessä vaikuttamaan yleisön käsityksiin ”toisesta”. Binääriset oppositiot saavatkin suuren poliittisen merkityksen, kun ne sisällytetään strategiseen diskurssiin, jolla pyritään oikeuttamaan tiettyä politiikkaa. (Domke etc, 2004, 235-6.)

2.3. Yhdysvaltain ulkopoliittinen kieli

Valitsemieni puheiden tarkasteleminen jäisi melko irralliseksi, ellei niiden retoriikkaa sijoiteta siihen historialliseen kielen kehittymisen prosessiin, jolle ne ovat jatkoa. Tietyn retoriikan käyttö ei vaikuta yleisöön halutulla tavalla, mikäli se on sille kielellisesti liian vierasta. Poliittinen diskurssi muuntuu tarkoituksiensa

saavuttamiseksi muodostaen historiallisen jatkumon, joka rakentuu jo luodun kielen päälle palvelemaan senhetkisiä tarkoituksia. Tällöin uudelleen rakentuva diskurssi voi käyttää hyväkseen niitä mielikuvia, joita aiemmin käytetty kieli on jo yleisölleen tuottanut. (Domke etc, 2004, 235-7.)

Saksalainen historiantutkija Bernd Weisbrod (2002) tuo artikkelissaan esiin ajatuksen näennäisesti maallistuneesta valtion hallinnosta. Sivilisaatioiden välisiä suhteita pohdittaessa on ymmärrettävä länsimaisten valtionhallintojen maallisuuden hataruus. Hallinnot ovat käyneet - ja käyvät edelleen - läpi prosessia, jossa uskonnolliset ja universaaleiksi mielletyt asioiden merkitykset on muutettu maalliseksi tiedoksi. Weisbrod esittää poliittisen uskonnon käsitteen (political religion) kuvaavan sitä tilaa, jossa tämä uskonnollisuuden muuntuminen maallisiksi käytännöiksi tapahtuu. Maallisen hallinnon suhde väkivaltaan on ymmärrettävä tämän poliittisen uskonnon kontekstissa, eikä irrallaan uskonnon vaikutuksesta. Hänen mukaansa Yhdysvaltojen poliittisessa uskonnossa on selvästi olemassa uskonnollisen väkivallan perinne. Tämä perinne ja siihen liittyvä absoluuttisen totuuden olemassaolo luovat perustan ”meidän” ja ”heidän” erottelulle. (Weisbrod, 2002, 499-505) Kristillisen fundamentalismin on nähty Yhdysvaltain lisäksi vaikuttaneen perustavanlaatuisesti binääristen vastakohtien käyttämiseen myös muilla kristillisen perinteen vaikutusalueilla (Hindery, 2003 17-18).

Teoksessaan *Hyvä, Paha, Ystävä, Vihollinen* (1991), Harle nostaa esiin näkemyksen, jonka mukaan Yhdysvaltain ulkopoliittikkaa on luonnehtinut koko sen olemassaolon ajan profeettallinen oppi. Sen mukaan maailma koostuu kahdesta vastakkaisesta leiristä. ”Meidän” leirimme toimii sen mukaan mikä on hyvää, säädyllystä ja jumalan tahdon mukaista, kun taas ”heidän” leirinsä toiminta on täysin vastoin näitä periaatteita. Harlen mukaan Yhdysvaltojen ulkopoliittisen kulttuurin keskeisin yksi keskeinen perusta on ajatus maan ”taivaallisesta kohtalosta”. Se sisältää ajatuksen Amerikasta valittuna kansana, jonka itse jumala on valinnut valaisemaan uudestisyntymättömiä, vapauttamaan orjuutettuja ja vartioimaan vapautta. Taivaallisen kohtalon ajatusta on käytetty Yhdysvaltain voimapolitiikkaa oikeuttavassa retoriikassa jo 1800-luvun alusta alkaen, jolloin uskonnollisella kielellä tehtiin eroa englantilaisiin. Uskonnon voidaan siis nähdä olevan Yhdysvalloissa,

kuten monilla muillakin eri uskontojen vaikutusalueilla, tehokas yleisöön vaikuttavan retoriikan rakennusaine. Hyvin syvälle ihmisiin istutettua uskonnollista kieltä käytetään usein korostamaan ”meidän” hyvän maailmamme ja ”heidän” pahan maailmansa välistä ristiriitaa. Tällöin uhka ei kohdistu kokijan ruumiilliseen olemassaoloon, vaan se on paljon vaarallisempaa: uhka kohdistuu itse todellisuuteen. (Harle, 1991, 21-7, 99-100.)

David Domken tutkimusryhmän (2004) laatimassa artikkelissa todetaan, että binäärinen diskurssi vaatii tietynlaisen keskusobjektin (central organizing object), jonka ympärille se voi järjestyä. Tämä keskusobjekti tarjoaa pohjan niille merkityksille, joita sen ympärille järjestyvä kieli siinä kontekstissaan saa. Jotta binääristen oppositioiden käytöllä olisi vaikutusta yleisönsä, on keskusobjektin oltava sen kannalta merkittävä. Yleisöllä on oltava keskusobjektin luonteesta vahvoja ja yhteisesti jaettuja uskomuksia, jotta sen ympärille rakentuvalla kielellä kyettäisiin saavuttamaan haluttuja poliittisia päämääriä. (Domke etc. 2004, 235-6.)

Historiallisesti Yhdysvaltain poliittisessa kielessä ”heidän” leirinään, eli oman aikansa diskurssien keskusobjekteina, ovat toimineet mm. Englanti, Meksiko, Espanja, fasismi ja kommunismi (Harle, 1991, 100-1). Kylmän sodan jälkeisten yhdysvaltalaisjohtajien poliittiseen retoriikkaan on aiemmista keskusobjekteista voimakkaimmin vaikuttanut niistä viimeisin, kommunismi. Kommunismin patoaminen ja vastakkainasettelu Neuvostoliiton kanssa olivat neljän vuosikymmenen ajan amerikkalaisen kansallidentiteetin tuottamisen ytimessä. (Hutcheson etc, 2004, 29.) Binääristen oppositioiden käyttö retoriikassa oli erityisen voimakasta Ronald Reaganin presidenttikaudella, jolloin diskurssin ytimenä oli uskonnollissävyinen ”siunatun maan” ja ”pahan valtakunnan” erottelu. Neuvostoliiton hajomaisen jälkeen Yhdysvaltain kansallinen identiteetti ja koheesio olivat selkeän viholliskuvan puuttuessa uhattuina. (Harle, 1991, 102, 123, 131.) Kylmän sodan jälkeen keskusobjekteina Yhdysvaltain poliittisissa diskurssissa esiintyivät muun muassa Saddam Husseinin sekä Slobodan Milosevicin hallinnot (Kuusisto, 1998). Vaikka viholliskuvat muuttuivat lyhytkestoisimmiksi ja hataremmiksi, pyrkivät kylmän

sodan jälkeiset yhdysvaltalaispresidentit tutkimusten mukaan kuitenkin ylläpitämään aiemmin toimivuutensa osoittanutta binäärikeskeistä kieltä (Domke etc. 2004, 235-6).

Syyskuun 11. päivänä 2001 tapahtuneiden terrori-iskujen tuloksena Yhdysvalloille syntyi viholliskuva, joka on ainakin toistaiseksi osoittanut pysyvyytensä kansallisen identiteetin ja vihollisuuden rakentamisen lähtökohtana. Vaikeasti rajattavasta terrorismin käsitteestä tuli hetkessä se keskusobjekti, jonka ympärille George.W Bushin hallinnon retoriikka rakentui.

3. Analyysi

Ensimmäisen puheen analyysin selventämiseksi olen jakanut siitä löytämäni binääriset oppositiot karkeasti arvioiden kahteen osaan: niihin, joiden tavoite on ensiarvioni perusteella enemmän kansallisen ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa, ja niihin, joiden ensisijaisena tavoitteena arvioin olevan sodan oikeuttamisen. Identiteetin rakentamiseen painottuvilla vastakohtapareilla kuvataan pääasiassa kummankin osapuolen ominaisuuksia ja luonteenpiirteitä. Enemmän sodan oikeuttamiseen keskittyvät vastakohtaparit sisältävät osapuolten luonteenmäärittelyn ohella myös ilmaisuja osapuolille tyypillisestä toiminnasta. Näitä kahta vastakohtaparien tarkoitusperää ei voida likimainkaan täysin erottaa toisistaan. Vastakohtaparit, joilla tavoitellaan selvemmin sodan oikeuttamista, rakentavat väistämättä myös identiteettiä. Niihin liittyy aina identiteetin rakennukseen kuuluva ”meidän” ja ”heidän” erotteleminen. Vastaavasti identiteetin rakennukseen painottuvat vastakohtaparit toimivat sodan oikeuttamisen hyväksi luodessaan positiivista käsitystä ”meistä” ja negatiivista käsitystä vihollisesta. Erottelu perustuu siis siihen, painottuuko vastakohtapari mielestäni enemmän identiteetin rakennukseen vai sodan oikeuttamiseen.

Puheista poimittujen yksittäisten sanojen asettaminen toisiaan vasten ei mielestäni ole tarkoituksenmukaista. Sanat sisältävät yleensä hyvin moninaisia ja toisiaan sivuavia, eikä vähiten lauseyhteydestä johtuvia, merkityksiä. Olen koonnut erilaisissa lauseyhteyksissä esiintyviä samoja sanoja sekä toisiinsa läheisesti kytkeytyviä sanoja ja lauseita ryhmiä, jotta niiden merkitys kokonaisuuden osana tulisi paremmin esille.

Kaksi vastakkaista ryhmää muodostavat siis yhdessä yhden binäärisen opposition eli vastakohtaparin. Vastakohtaparin vasemmalla puolella on puheista poimittuja ”meidän” arvoja, luonnetta ja toimintaa määrittäviä ilmaisuja, ja vastaavasti oikealla puolella on ”heitä” määrittäviä ilmaisuja. Myös yksi lauseenosa ja siitä esiin poimittu sana saattavat esiintyä vastakohtaparin toisena osana, mikäli olen nähnyt sen tarpeelliseksi. Vastakohtaparin kannalta merkityksellisimmät sanat on lihavoitu. Tekstissä esiintyvät suomennetut lainaukset ovat allekirjoittaneen kääntämiä.

Ensimmäisen puheen analyysissä pyrin vastakohtaparien avulla tuomaan esiin niitä retorisia keinoja, joilla Bush pyrkii rakentamaan Yhdysvaltain identiteettiä ja terrorismin vastaisen sodan oikeutusta. Tuon ensimmäisen puheen analyysissä esiin myös käytetyn retoriikan historiallista taustaa osoittaakseni, ettei ulkopoliittista diskurssia ole luotu yhtäkkisesti tietyn politiikan toteuttamiseksi, vaan se on historiallisesti kehittynyt nykyiseen muotoonsa.

Toisen puheen merkitys analyysissäni on todentaa, että terrorismin vastaisen sodan oikeuttamiseksi ja identiteetin vahvistamiseksi käytettyä kieltä käytettiin hyväksi myös ”pahan akselin”, ja erityisesti Irakin, vihollistamisessa. Vertailen siis Bushin vuoden 2003 State of the Nation -puheen retoriikkaa hänen 20. syyskuuta 2001 pitämäänsä puheeseen, ja pyrin löytämään niistä samankaltaisia vastakohtapareja. Ensimmäisen puheen analyysissä tuon siis ilmi käytetyn kielen merkitykset ja kielen historiallisen jatkuvuuden, kun taas toisen puheen merkityksenä on osoittaa, että yleisölle jo tutuksi tehtyä kieltä käytettiin uusien poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

3.1. Puhe kongressin täysistunnossa 20.9.2001

George W. Bush piti ensimmäisen analyysin kohteiksi valitsemistani kahdesta puheesta 20. syyskuuta 2001, yhdeksän päivää terrori-iskujen jälkeen. Puhe pidettiin kongressin täysistunnossa, ja se televisioitiin maanlaajuisesti. Bush oli syyskuun yhdeksäntoista lähtien puhunut kansalle useita kertoja, mutta 20. syyskuuta pidetty puhe oli oman arvioni mukaan ensimmäinen tarkasti suunniteltu puhe, jossa

konkreettisesti hahmoteltiin tulevan politiikan suuntaa. Noiden yhdeksän päivän aikana hallinnon poliittiset strategiat sekä niiden julkituominen suunnitellun retoriikan avulla olivat uskoakseni kypsyneet siihen pisteeseen, että niiden analysoiminen on hedelmällistä. Viholliskuvan rakentaminen alkoi osittain jo presidentin aiemmissa puheissa, mutta vasta syyskuun 20. päivän puheessa syylliset, terroristit, saivat konkreettiset kasvot. Presidentti esitti Osama bin Ladenin, terroristijärjestö Al Qaidan sekä Afganistania hallinneen Taleban-liikkeen ensimmäistä kertaa vastuullisiksi syyskuun yhdennentoista terrori-iskuihin. Koska vihollista ei suoranaisesti nimetty aiemmissa puheissa, näkisin että niiden tarkoituksena oli pääasiassa kansallisen identiteetin ja yhtenäisyyden tuottaminen, eikä niinkään hallinnon tulevan politiikan legitimoiminen. Analysoimani puheen merkitystä korostaa myös se, että presidentti piti seuraavan varsinaisesti kansalle osoitetun puheensa vasta lokakuun 8. päivänä, jolloin ilmapommitukset Afganistanissa olivat jo alkaneet. Puheella oli siis identiteetin tuottamisen lisäksi myös selvä strateginen ulottuvuus sotatoimien oikeuttajana.

3.1.1. Identiteettiä painottavat vastakohtaparit

--

- **Freedom** and fear [...] have always been at war.

Tonight we are a country
awakened to danger and called to
defend **freedom**.

... and night fell on a different
world, a world where **freedom** itself
is under attack.

... this will be an age of **liberty** ...
... this will not be an age of **terror**.

- On September the 11th, **enemies of freedom** committed an act of war
...

They **hate our freedoms**...

With every atrocity, they hope that
America grows **fearful**...

It (Taliban regime) is not only
repressing its own people...

Vastakohtapari 1.

Ensimmäisen vastakohtaparin “meitä” määrittelevä ilmaisu on vapaus (freedom, liberty). Lähi-idän tutkija Bernard Lewis (1995) näkee, että vapauden käsitteen liittäminen länsimaiseen yhteiskuntaan on saanut alkunsa jo antiikin Kreikassa. Antiikin muiden filosofien ohella mm. Aristoteles liitti tällöin vapauden käsitteen eurooppalaisuuteen ja kuvasi Kreikan kaupunkivaltioiden vihollisia kansaa alistaviksi tyranneiksi. (Lewis, 1995, 64.) Vilho Harlen (1991) mukaan vapauden yhdistäminen amerikkalaisuuteen sai alkunsa 1800-luvulla, jolloin yhdeksi amerikkalaisen identiteetin kantavista ajatuksista tuli oman kansan näkeminen eräänlaisena jumalan oikeuttamana vapauden vartijana. Vapauden käsite sai osan kansallista ja kulttuurista identiteettiä luovasta merkityksestään myös kylmän sodan aikana, jolloin sillä viitattiin muun ohella myös vapaaseen yrittäjyyteen perustuvaan talousjärjestelmään. Tällöin vapauden vastakohtana esitettiin tietysti kommunistinen talousjärjestelmä, joka nähtiin ihmisen toimintaa rajoittavana. Vapaan maailman, ja yleensäkin vapauden korostaminen, olivat tärkeitä elementtejä muun muassa presidentti Reaganin ”omaa leiriä” koskevissa ylistyksissä. (Harle, 1991, 99-104.)

Bush käyttää puheessaan yhdysvaltalaisuudelle tärkeätä vapauden käsitettä kuvatessaan vihollisen suhtautumista tähän perusarvoon. Lausueessaan että ”he” vihaavat vapauksiamme ja kuvatessaan ”heidät” vapauden vihollisiksi, ”heidät” luonnehditaan stereotyyppiksi, joka on täysin ”meidän” perusarvojemme vastainen.

Toisen maailmansodan sekä Reaganin aikaisessa retoriikassa vapauden vastakohtana ilmaistiin usein alistava tyrannia: hallinto, joka ei sallinut kansalaistensa olla vapaita (Hönicke, 1997, 235 / Harle, 1991, 103-104). Tämä vapauden ja tyrannian vastakkainasettelu tulee ilmi Bushin puhuessa Taliban-hallinnosta, joka alistaa (repress) omaa kansaansa. Tässä vastakkainasettelussa tulee esiin myös sodan oikeuttamisen tavoittelu. Kansan alistamiseen ja sortamiseen liittyy väistämättä ajatus siitä, ettei valtaosa afganilaisista tue hallintoa. Tällöin sillä ei ole länsimaisen demokratiaperiaatteen mukaista legitimitettä ja kansan ”vapauttaminen” on oikeutetumpaa.

Bush määrittelee itse vapaudelle vastakohtan todetessaan vapauden ja pelon olleen aina sodassa keskenään. Esittäessään tämän ikuisen sodan olemassaolon ilman mitään perusteluja, hän tekee siitä myytin, pimittää sen alkuperän ja esittää sen ikuisiksi totuudeksi. Pelkoa korostaa myös toteamus ”jokaisella hirmuteolla he toivovat Amerikan kasvavan pelokkaaksi”. Edellisten lisäksi Bush liittää vapauden vastakohtaksi terrorin sanoessaan, että ”tästä ei tule terrorin aikakautta, tästä tulee vapauden aikakausi”. Terrori ja pelko vapauden vastakohtina liittyvät läheisesti toisiinsa, sillä terrori tuottaa pelkoa. Kansainvälisten suhteiden tutkija David Campbell sanoo pelon olevan yksi ulkopolitiikan avainkäsitteistä. Sen avulla vaaralliset, ”meidän” ulkopuoliset ja pelkoa tuottavat, ainekset esitetään uhkina. Täten oman valtion ja kansan olemassaolo tulee määritellyksi ja oikeutetuksi. (Kuusisto, 1998, s.13.) Bushin julistaessa, että vapaus ja pelko ovat olleet iankaikkisesti sodassa keskenään, on sanavalinnassa myös selvä pyrkimys tulevan sodan oikeuttamiseen. Hyökkäys Afganistaniin ei ole uutta oikeutusta vaativa sota. Se on vain uusi näyttämö aina jatkuneelle sodalle.

-
- ... our **freedom of religion**...

... our **freedom of speech**...

- In Afghanistan [...] Religion can be practiced only as their leaders dictate.

... our **freedom to vote**...

In Afghanistan [...] You can be jailed for owning a television.

Their leaders are self-appointed.

Vastakohtapari 2.

Viittaukset kansan vapautteen valita itse johtajansa sekä viittaukset uskonnon- ja sananvapautteen ovat jatkoa ensimmäiselle vastakohtaparille. Vapauden käsitettä käytetään myös tässä toisessa vastakohtaparissa sekä identiteetin rakentamiseksi että sodan oikeuttamiseksi. Kolmelle ylläesitetylle eri vapaudelle löytyi puheesta kullekin melko tarkat vastakohtat. Aiemmin esiin tullut vapauden ja alistamisen vastakohtaisuus toistuu uskonnonvapauden vastakohtadassa, kun Bush kertoo afganistanilaisjohtajien määräävän siitä, mitä uskontoa maassa tulee harjoittaa. Kaikki kolme yhdysvaltalaisia perusarvoja korostavaa vapautta liittyvät läheisesti yksilönvapautteen demokraattisena perusarvona.

Domke tutkimusryhmineen (2004) näkee vapauden, tasa-arvoisuuden ja kansanvaltaisen hallinnon olevan amerikkalaisen yksilönvapausmyytin ytimessä. Näillä termeillä on tuotettu kansalle yhtenäisyyttä ja käsitystä Yhdysvaltain erityisyydestä jo George Washingtonin presidenttiydestä alkaen. (Domke etc. 2004, 239) Sodan oikeuttamista ajatellen vastakohtat tuovat esiin jo aiemmin todetun ajatuksen kansan vapauttamisesta. Vastakohtapari luo käsitystä universaaliksi nähtyjen omien arvojen välttämättömyydestä ja niiden ulkopuolella olevasta alistetusta kansasta, joka ei tue hallintoaan. Siten kansan auttaminen "vapautumaan" on oikeutettua.

-
- As long as the United States of America is **united and strong**...

Republicans and Democrats **joined together**...

- ...a collection of **loosely affiliated** terrorist organizations known as al Qaeda.

...there are **thousands of** these **terrorists** in more than 60 countries.

The terrorists are **traitors to their own faith**...

Vastakohtapari 3.

Kolmannen vastakohtaparin teemana on osapuolten koheesion esittäminen. Bush esittää vihollisen voimakkaaksi puhuessaan tuhansista maailmassa piileskelevistä terroristeista, jotka on koulutettu Afganistanissa. Vihollisen esittäminen vahvaksi ja vaaralliseksi oikeuttaa, ja peräti pakottaa, Yhdysvallat toimimaan sotilaallisesti. Bush esittää vastapuolen myös hajanaiseksi organisaatioksi (loosely affiliated), jolla ei ole laajaa tukea. Vastapuolen toimijat ovat Bushin mukaan pettäneet oman uskontonsa ja ovat siten vailla sen tuomaa tukea ja yhtenäisyyttä. Amerikkalaisten ylitsevuotavan yhtenäisyyden kuvaamisella (united, joined together) on identiteettiä rakentava merkitys (Cottam etc, 2004, 55). John Hutchesonin tutkimusryhmän (2004) tuottamassa artikkelissa todetaan, että rodulliset ja ideologiset rajat ylittävän kansallisen yhtenäisyyden korostaminen oli tärkeä tekijä luotaessa syyskuun terrori-iskujen jälkeistä patrioottista ilmapiiriä. Patriotismi edelleen auttoi kansan tuen saamiseksi terrorismin vastaiselle sodalle. (Hutcheson, 2004, 30.)

- ...and you [Armed Forces] will make us **proud**...

We have seen the decency of **loving and giving people**...

The United States **respects** the people of Afghanistan.

The United States is very **grateful** that many nations [...] have responded...

We will rally the world to this cause by our efforts, by our **courage**.

We are in a fight for our principles, and our first **responsibility** is to live by them.

- They are sent [...] to **hide** in countries around the world...

They **hate** our freedoms...

They **hate** [...] democratically elected government.

It [Taleban regime] is **threatening** everywhere by sponsoring [...] terrorists.

Terrorists are **traitors** to their own faith.

Vastakohtapari 4.

Tässä neljännessä parissa Bush määrittelee osapuolten luonteita, mikä tuntuu selvästi painottuvan identiteetin rakentamiseen: niillä luodaan käsitystä oman kansan oikeamielisestä ja arvokkaasta luonteesta suhteessa väärämieliseen ja vihaa uhkuvaan viholliseen. Bush sanoo vihollisterroristien piileskelevän ympäri maailmaa, kun taas yhdysvaltain asevoimat tekevät toimiessaan koko kansan ylpeäksi. Israelilais-amerikkalainen psykologi Ofer Zur onkin maininnut pahan vihollisen yhdeksi sivuteemaksi näkymättömyyden, jolloin vihollinen toimii terrorin tai sissitoiminnan muodossa. Zurin mukaan vihollisuutensa salaavaan näkymättömään viholliseen kohdistuu enemmän halveksuntaa ja vihaa kuin mihinkään muuhun viholliseen. (Harle, 1991, 18-24.) Pelkurimaiselta kalskahtavan piilottelun vastineeksi Bush mainitsee myös ”meidän” rohkeutemme (our courage). Hän kuvaa amerikkalaisia Afganistanin kansaa kunnioittaviksi ihmisiksi, joiden on vastuullisesti elettävä periaatteidensa mukaisesti. Vastapainoksi edelliselle, Bush kuvaa terroristit vastuuttomina pettureina (traitors).

Tässä vastakohtaparissa esitettyjen arvojen korostama humanisuus pyrittiin liittämään amerikkalaisuuteen jo 1800-luvulla. Silloin humania luonnetta korostamalla pyrittiin säilyttämään Yhdysvaltain ja Euroopan välistä yhteyttä. (Depkat, 1997, 115). Myös Ronald Reagan käytti 1980-luvulla vastaavaa retoriikkaa puhuessaan anteliaasta ja valoisasta kansasta, sekä moraalittomasta vihollisesta (Harle, 1991, 103).

Tässäkin vastakohtaparissa on identiteetin rakentamisen lisäksi sotaa oikeuttava ulottuvuus. Harlen mukaan oikeutetun tappamisen täytyy aina tapahtua korkeiden ja jalojen eettisten periaatteiden pohjalta (Harle, 1991, 24). Amerikkalaisten kuvaaminen erittäin kiitolliseksi, rakastavaksi ja antavaksi kansaksi, joka lisäksi kunnioittaa Afganistanin kansaa, luo myytin niin vankalla ja oikealla eettisellä pohjalla toimivasta kansasta, että sen sotatoimienkin täytyy olla oikeutettuja. Erityisesti rakkauden ja vihan esittäminen osapuolten perusluonteisiin kuuluvina ominaisuuksina erottelee osapuolet hyvin voimakkaasti, ja antaa rakkauden nimissä tapahtuvalle toiminnalle oikeutuksen.

-
- ...**hard work**, and **creativity** and **enterprise** of our people.
 - They are sent [...] to plot **evil** and **destruction**.

Vastakohtapari 5.

Tämä vastakohtapari osoittaa jälleen, että Bush esittää osapuolten luonteet täysin vastakohtaisiksi. Yhdysvaltalaisien ollessa työtätekeviä ja luovia ihmisiä, kuuluu vastapuolen intresseihin luomisen vastakohta, tuhoaminen. Oman kansan luonteen esittäminen positiivisena suhteessa vastapuoleen toimii jälleen erottelun avulla tapahtuvana identiteetin vahvistamisena. Amerikkalaisen yrittäjyyden ja työteliäisyyden myytti periytyy nähdäkseni kylmän sodan aikaisesta, talousjärjestelmien eroihin perustuvasta identiteetin tuotannosta. Yleisöön vuosikymmenten ajan istutettua kieltä on helppo käyttää samaan tarkoitukseen uudelleen, vaikka vihollinen onkin vaihtunut.

Harlen (1991) mukaan on tyypillistä, että vihollinen saa harteilleen kaaoksen merkityksen (Harle, 1991, s.22). Kaaoksen on oltava olemassa, jotta järjestys voidaan palauttaa. Vastapuolen esittäminen kaiken tuhoavana kaaoksen tuojana lisää sitä vastaan suunnattujen toimien legitimitettä. Tuhon pysäyttäminen on hyvä argumentti omien toimien oikeuttamiseksi. Aiemmin vihollinen on Yhdysvaltain ulkopoliittisessa diskurssissa saanut kaaoksen ja tuhon merkityksen muun muassa Franklin Rooseveltin natsi-Saksaa koskevissa puhunnoissa (Hönicke, 1997, s.246).

-
- The **civilized world** is rallying to America's side.

- We have seen their kind before.
They are the heirs of all the
murderous ideologies of the 20th
century.

Vastakohtapari 6.

Afghanistan's people have been
brutalized...

Tässä kuudennessa parissa "meidän" esittäminen sivistyneeseen maailmaan (civilized world) kuuluvana antaa "meidän" arvoille oikeutuksen olla universaaleja ja kiistattomia. Koko sivistyneen maailman yhdistäminen Yhdysvaltalaiseen arvomaailmaan tuottaa väistämättä käsitystä siitä, että "me" olemme oikealla asialla. John Hutcheson tutkimusryhmineen näkeekin, että kansainvälisen yhteisön esittäminen yhtenäisenä Yhdysvaltain toimia tukevana "maailmana" on yksi merkittävä Bushin hallinnon kansallisen identiteetin rakentamisen keino (Hutcheson etc. 2004, 235-6). Vihollisen Bush erottaa sivistyneestä maailmasta sivussa olevaan marginaaliin, brutaaleihin barbaareihin. Barbaarisen vihollisen stereotyyppi sisältää usein käsityksen vastapuolen aggressiivisuudesta, kataluudesta ja sanoinkuvaamattomasta brutaaliudesta. Barbaarit käyttävät valtaansa kaikin keinoin, joihin kuuluvat myös joukkotuho ja kansanmurha. (Introduction to Political Psychology, 2004, s.53.) Barbaarisuuden liittäminen viholliseen oli tyypillistä myös kylmän sodan aikaisessa Yhdysvaltalaisessa retoriikassa (Harle, 1991, 104).

Bush kuvaa vihollista myös kaikkien 1900-luvun murhanhimoisten ideologioiden perilliseksi. Näillä ideologioilla hän viittaa puheessaan myöhemmin erityisesti natsismiin, jota vastaan taisteleva oli varmasti nykyisten kansalaisten mielestä täysin oikeutettua. Uuden vihollisen yhdistäminen entiseen viholliskuvaan saa siten vahvasti tulevaa sotaa oikeuttavan sävyn.

Myös Hallin näkemys kansakunnan kertomisesta tuo tähän vastakohtapariin hyvin vahvasti identiteettiä luovan vaikutelman. Hänen mukaansa "kansalliset kulttuurit rakentavat identiteettejä luomalla merkityksiä 'kansakunnasta', johon voimme identifioitua." Nuo luodut merkitykset sisältyvät tarinoihin, joita kansakunnasta kerrotaan, ja muistoihin, jotka yhdistävät nykyhetken kansakunnan menneisyyteen.

Tässä tapauksessa nuo kollektiiviset muistot liittyvät taisteluun natsismin kaltaisia ”pahoja” ideologioita vastaan. Tuodessaan esiin aiemman taistelun ”pahaa” vastaan, Bush kertoo Stuart Hallin kuvailemaa kansakunnan kertomusta. Kansakunnan kertomus sisältää niitä yhteisiä kokemuksia, suruja, voittoja ja katastrofeja, jotka antavat kansakunnalle merkityksen. (Hall, 2002, 47.)

3.1.2. Sodan oikeutusta painottavat vastakohtaparit

-
- Whether we bring our enemies to **justice**, or bring **justice** to our enemies, **justice** will be done.
 - Release...American citizens, you have **unjustly** imprisoned.
...justice and **cruelty**, have always been at war...

Vastakohtapari 7.

Tämä vastakohtapari tuo hyvin esiin sen, miten Bush esittää osapuolten toiminnan oikeudellisen perustan. Hänen mukaansa taistelussa vihollista vastaan on kyse ennen kaikkea oikeudenmukaisuuden ja epäoikeudenmukaisuuden taistelusta. Tuskin minkään muun yksittäisen sanan kuin oikeuden (justice) toistaminen ja korostaminen voi yhtä tyhjentävästi oikeuttaa tulevaa sotaa. Taliban-liikkeen vangitsevat amerikkalaiset esitetään epäoikeudenmukaisesti (unjustly) vangituiksi, jolloin Bush kuvaa vihollisen toimet täysin ”meidän” toimien vastakohtaksi. Kuten aiemmin vapauden ja pelon osalta, mainitsee Bush myös oikeuden ja julmuuden olleen aina sodassa keskenään. Hän luo sodasta siten hämärän ja iankaikkisen myytin. Oikeuden puolesta tapahtuvan sodan esittäminen iankaikkisena johtaa siihen, ettei sitä tarvitse erikseen oikeuttaa. Julmuutta vastaan oikeuden nimissä taistelemine on oikeutettua nyt ja aina. Taistelun iankaikkisuudessa on myös identiteettiä rakentava puolensa. Hallin mukaan identiteettiä rakennettaessa kansallisuuteen olennaiset piirteet, tässä tapauksessa oikeudenmukaisuus, esitetään ajallisesti muuttumattomina.

Kansallisuusluonne on tällöin ollut olemassa alusta alkaen, ja säilynyt muuttumattomana halki historian. (Hall, 2002, 49.)

Yhdysvaltalaisen ulkopoliittisen diskurssin historiassa oikeus -käsitettä on käytetty esimerkiksi oikeuttamaan sekaantuminen Kreikan sisällissotaan v.1947. Silloin ulkopoliitiikkaan vaikutti vahvasti Justice for Greece –niminen komitea. Oikeuden viemisestä tuli käsite, jolla kuvattiin Yhdysvaltain ulkopoliittisia toimia koko kylmän sodan ajan. Oikeudenmukaisuuden vastakohtaa, julmuuden käsitettä, on historiassa käytetty esimerkiksi rakennettaessa kuvaa toisen maailmansodan aikaisesta fasistisesta vihollisesta. (Hönicke, 1997, s.247.)

-
- ...it [terror] can threaten the stability of **legitimate governments**.

They hate [...] **democratically elected government**.

- ...any nation that continues to harbor or support terrorism will be regarded [...] as a **hostile regime**.

Taliban regime is committing **murder**.

al Qaida is to terror what the mafia is to **crime**.

Their leaders are **self-appointed**

Vastakohtapari 8.

Tämä vastakohtapari kiinnittyy kysymykseen osapuolten legitimitetistä toimijoina. Bush korostaa ”meidän” puolen toimijoiden olevan legitiimejä, demokraattisesti valittuja hallintoja. Tällöin länsimainen demokratiakäsitys ja kansanvaltaisuuden periaate nostetaan ainoaksi oikeudenmukaiseksi hallintotavaksi. Sen puolustaminen, vaikkakin hyökkäämällä, on siis oikeutettua. Kansanvaltaisuuden vastakohtana Bush muistuttaa Taliban-liikkeen johtajien valinneen itse itsensä maan johtoon. Se korostaa jo aiemmin mainittua vihollisen taipumusta toimia kansansa tahdon vastaisesti. Tällöin kansan ”vapauttaminen” ja universaaleiksi esitettyjen demokraattisten arvojen vieminen on oikeutettua. Vastaavanlaista vihollisen legitimitetin puutteen ja yksinvaltiuden korostamista käytettiin yhdysvaltalaisessa diskurssissa myös toisen

maailmansodan aikana, jolloin puhuttiin Euroopan kansojen vapauttamisesta. Demokraattisesti valitun hallinnon legitimitettiin on taas korostettu muunmuassa Kreikan sisällissodan aikaan. Tällöin puhuttiin demokraattisesti valitusta Kreikan hallinnosta, jota tulee auttaa oikeudenmukaisuuden nimissä. (Hönicke & Zervakis 1997, 235, 302.)

Michel Foucault on lukuisissa tutkimuksissaan osoittanut länsimaisen ihmisen taipumuksen esittää vihollinen hulluna, seksuaalisesti perverssinä, hysterisenä tai synnynnäisenä rikollisena. Tällöin ”me” edustamme oikeutta, lakia ja moraalisuutta, ja vihollinen asettuu näitä vastaan. Bush esittää al-Qaidan luonteen vertaamalla sitä mafiaan. Esittämällä vihollisen epäoikeudenmukaisuuden vertaamalla sitä valtion sisäisesti järjestettyyn ja melko tarkasti ymmärrettävään laki-ajatteluun, Bush yksinkertaistaa yleisölle niitä häilyviä rajoja, joita kansainvälisiin lakeihin liittyy. Al-Qaida on lainsuojaton, joten sitä vastaan taistelemisen on yhtä oikeutettua kuin poliisin taistelu järjestäytyneitä rikollisuutta vastaan. Vastaavaa valtion sisäisen ja kansainvälisen lakiajattelun rinnastamista käytettiin jo toisen maailmansodan aikana, jolloin saksalaisjohtajat usein kuvattiin lain ulkopuolella toimiviksi gangstereiksi (Hönicke, 1997, 276). Myös Reaganin hallinto esitti usein vihollisensa lain ulkopuolisena toimijana (Harle, 1991, 17, 104).

Mielenkiintoista tässä kahdeksannessa binäärisessä oppositiossa on myös regiimi-käsitteen käyttö. Bush viittaa regimillä ainoastaan vihollisen hallitusjärjestelmään. Taliban-hallinto on Taliban-regiimi. Bush kuvaa myös kaikkia muita terrorismia tukevia valtioita regiimi-käsitteellä. ”Meidän” hallitusjärjestelmiimme hän viittaa demokraattisen hallinnon käsitteellä. Tällöin regimille tuotetaan viholliseen viittaava merkitys ja yleisölle sanasta syntyvää negatiivista mielikuvaa voidaan käyttää hyväksi muidenkin kuin Taliban-hallinnon vihollistamisessa.

-
- We will take **defensive measures** against terrorism to **protect** Americans. ...to **safeguard** our country against terrorism, and **respond to any attacks** that may come.

...war against Iraq a decade ago,
with a **decisive liberation** of
territory...

I will not relent in waging this
struggle for freedom and security
for the American people.

...we'll meet violence **with patient
justice**, assured of the **rightness of
our cause**...

Our nation [...] will **lift a dark
threat of violence** from our people
and our future.

- ...enemies of freedom committed
an **act of war**...

Americans have known **surprise
attacks**, but never on thousands of
civilians.

They are the same **murderers**
indicted for bombing American
embassies...

The terrorists' directive commands
them **to kill** Christians and Jews, **to
kill** all Americans

...people have been **brutalized**...

Vastakohtapari 9.

Tähän ensimmäisen puheen viimeiseen vastakohtapariin olen koonnut niitä ilmaisuja, joilla Bush kuvaa oman ja vastapuolen toimintaa. Huomattavaa on, että myös Yhdysvaltain toimintaa kuvaaviin ilmaisiin kuuluu pohjimmiltaan väkivalta. Se on kuitenkin kyetty harkituin sanavalinnoin esittämään hyvin rauhanomaisessa ja oikeutetussa muodossa.

Yksi Ofer Zurin esittämistä pahaan viholliseen kuuluvista sivuteemoista on hyökkäävä vihollinen. Hänen mukaansa hyökkääjä kuvataan uhkaksi puolustautujan alueelliselle koskemattomuudelle ja omalle ideologialle. Vihollisen nähdään useimmiten edustavan pahuutta, kun taas puolustaja edustaa hyvyyttä. Itse puolustautuminen ja hyökkääminen määritellään tietysti puolustautujan näkökulmasta. (Harle, 1991, 19-20.) Bush määrittelee vihollisen vastaiset toimet hyvin vahvasti puolustukselliseksi puhuessaan muun muassa taistelusta turvallisuuden puolesta (struggle for security), puolustuksellisista keinoista (defensive measures), suojelemisesta (protect) ja hyökkäyksiin vastaamisesta (respond to attacks). Vihollisen hyökkäävyyttä hän korostaa kuvaamalla sen toimia tappamiseksi

(kill), sotatoimiksi (act of war) ja yllätyshyökkäykseksi (surprise attack). Lisäksi Bush tuo esiin vihollisen väkivaltaisuuden, ja samalla ”meidän” toimien oikeudenmukaisuuden toteamalla, että ”kansakuntamme poistaa synkän väkivallan uhkan kansamme ja tulevaisuutemme yltä”. ”Väkivaltaisen uhkan poistaminen” on sävyllään vahvasti oikeudenmukaista toimintaa, ja se jättää omien toimien väkivaltaisen luonteen täysin pimentoon.

Kuten aiemmissakin vastakohtapareissa, myös tässä viholliskuvauksessa Bush liittää nykyisen vihollisen Yhdysvaltain historialliseen kokemukseen puolustautujana ja hyökkäyksen uhrina. Hän liittää syyskuun yhdennentoista tapahtumat vuoden 1941 Japanin yllätyshyökkäykseen Pearl Harboriin, jolloin vastatoimet olivat kansan keskuudessa hyväksytyjä. Asettamalla nämä hyökkäykset rinnakkain, hän pyrkii nähdäkseni vetämään yhtäläisyysmerkin myös hyökkäysten vastatoimien välttämättömyyden välille.

Aiemmin esiin tullut alistavan vihollisen viholliskuva tulee esiin myös tässä vastakohtaparissa. Zurin mukaan alistetun kansan vapautuminen oikeutetaan usein hallitsijan riiston tai muun pahuuden avulla (Harle, 1991, 20). Tässä tapauksessa Afganistanin kansan raa’alla kohtelulla pyritään oikeuttamaan sen ”vapauttaminen”.

Persianlahden ja Bosnian sotien aikaista länsijohtajien retoriikkaa tutkineen Riikka Kuusiston (1998) esittämiä ”meitä” kuvaavia luonteenpiirteitä on löydettävissä myös tästä vastakohtaparista (Kuusisto, 1998, 88). Bush uusintaa isänsä Irak-retoriikkaa kuvatessaan Persianlahden sotaa päättäväiseksi alueen vapauttamiseksi (decisive liberation). Yhdysvaltain historiassa vapauttamisen käsitettä on käytetty myös mm. toisen maailmansodan aikana, jolloin sillä kuvattiin akselivaltojen vastaisten sotatoimien luonnetta (Wall, 1997, 225). Bush puhuu ”meidän” toiminnan yhteydessä myös Bosnian sodassa paljon käytetystä kärsivällisyyden käsitteestä (patient justice). Hänen kuvatessa ”meidän” luonteenpiirteitä ja toimintaa, on päättäväisyyden ja kärsivällisyyden käsitteillä vahva positiivista käsitystä luova merkitys, mihin liittyy väistämättä myös sodan oikeuttamisen tavoite. Tavoite ilmenee Bushin sanoessa, että ”kohtaamme väkivallan kärsivällisellä oikeudenmukaisuudella, vakuuttuneina syidemme oikeudenmukaisuudesta”.

3.2. Viholliskuvan siirtäminen: State of the Union 2003

Toinen valitsemani puhe on presidentti Bushin tammikuussa 2003 pitämä State of the Union. Kyseinen puhe on joka tammikuussa toistuva traditio, jossa presidentti käy läpi hallintonsa mennyttä ja tulevaa politiikkaa. Puheen katsotaan olevan merkittävien presidentin vuotuisista julkisista esiintymisistä, ja se pidetään ennen kuin presidentti helmikuussa esittää kongressille budjettiehdotuksensa (Cameron, 2002, 70). Siten puheen tarkoituksena on myös vaikuttaa kongressiin, jotta se hyväksyisi presidentin politiikan vaatimat taloudelliset panostukset. Puheen pääteemat ovat järjestyksessään seuraavat: kansallinen talouspolitiikka, kansallinen energiapolitiikka, maailman AIDS-tilanne, ja kansallinen sekä koko maailman turvallisuus. Puheen moniulotteisuudesta huolimatta sen hallitsevana teemana ovat turvallisuuskysymykset, jotka kulmineituvat terrorismin ja joukkotuhoaseiden kautta Iranin, Irakin ja Pohjois-Korean muodostamaan ”pahan akseliin”. Näistä kolmesta valtiosta puheessa keskitytään erityisesti Irakin vihollistamiseen.

Puhe pidettiin kaksi kuukautta ennen Yhdysvaltain johtaman liittouman hyökkäystä Irakiin, joten sen merkitys Irak-politiikan legitimoimiseksi oli suuri. Saddam Husseinin hallinnon liittäminen poliittisen diskurssin keskusobjektina olleeseen terrorismiin alkoi kuitenkin jo paljon aiemmin. Oikeastaan se voidaan nähdä loogisena jatkumona vuonna 1991 käydystä Persianlahden sodasta alkaneelle Saddam Husseinin vihollistamiselle. Husseinin hallinto nousi Yhdysvaltain ulkopoliittisessa diskurssissa aika ajoin koko 90-luvun ajan esiin vihollisena. Ivo Daalderin ja James Lindsayn (2003) mukaan hyökkäyksen valmisteleminen aloitettiin jo joulukuussa 2001, jolloin Bush tapasi kenraali Tommy Franksin neuvotellakseen hyökkäyksen sotilaallisesta toteuttamisesta. Samassa kuussa David Frum, yksi Bushin puheenkirjoittajista ja retoriikan lähteistä, sai ohjeet alkaa luonnostella tulevia puheita, joiden tavoitteena oli taivuttaa yleinen mielipide sodan kannalle. (Daalder&Lindsay,2003, 119-125.) Saddam Husseinin vastainen diskurssi oli rakentunut jo Persianlahden sodasta lähtien, mutta sitä pyrittiin syyskuun terrori-iskujen jälkeen myös järjestelmällisesti uusintamaan valitun politiikan tueksi.

Presidentti Bush piti 7. lokakuuta 2002 puhtaasti Irakin muodostamaa uhkaa käsittelevän puheen. Valitsin edellisen puheen vertailukohtaksi kuitenkin State of the Union -puheen sen suuremman painoarvon, sekä lähempänä sotaa olevan ajankohdan vuoksi.

- All **free nations** have a stake in preventing sudden and catastrophic attacks.

I will defend **freedom** and security of the American people.

Americans are a **free** people who know that **freedom** is the right of every person.

Americans know [...] that **freedom** is the right of every person and the future of every nation

We also see Iranian citizens risking intimidation and death as they speak out for **liberty**...

- In Afghanistan, we helped **liberate** an **oppressed** people.

In Iran, we continue to see a government that **represses** its people [...] and supports **terror**.

On the Korean peninsula, an **oppressive** regime rules a people living in **fear**...

And tonight I have a message for the brave and **oppressed** people of Iraq...

Vastakohtapari 10.

Yhdysvaltalaiselle identiteetille tärkeä vapauden käsite toistuu tässä puheessa hyvin samanlaisessa muodossa kuin edellisessäkin (kts. vastakohtapari 1.). Yhdysvaltalaiset esitetään vapaiksi ihmisiksi, jotka tietävät yksilönvapauden olevan jokaisen ihmisen oikeus. Vastakohtaparissa 2. esitettyjä yksilönvapauksia korostetaan siis myös tässä puheessa, joskaan ei niin tarkasti eriteltyinä. Myös edellisessä puheessa esitetyt vapauden vastakohtat kuten sorto (oppressed, represses), pelko (fear) ja terrori (terror) toistuvat tässä puheessa. Aiemmassa puheessa Taliban-hallintoon ja terroristeihin liitetyt vapauden vastakohtat ovat nyt siirretty koskemaan ns. ”pahan akselia”. Sekä Iranin, Pohjois-Korean että Irakin hallinnot esitetään kansojaan

alistaviksi ja vapautta tukahduttaviksi regiimeiksi. Samalla ”pahan akselin” alistamien, vapautta janoavien, kansojen esitetään olevan Yhdysvaltain kanssa samalla puolella. Myös Afganistanin kansa esitettiin aiemmassa puheessa vastaavalla tavalla. Aiemmin käytettyä ja yleisöön istutettua vihollistamisen kieltä on siis tässä puheessa siirretty koskemaan muita vihollisia.

- In whirlwind of change and hope and peril [...] our **union is strong**. The **dictator** of Iraq...

America has gone from [...] bitter division in small matters to calm **unity** in great causes.
- ... global war against **scattered network** of killers.

Vastakohtapari 11.

Myös osapuolten koheesiot esitetään hyvin samantyyppisesti kuin aiemmassa puheessa (kts. vastakohtapari 3.). Bush esittää Yhdysvaltain olevan uhkan, toivon ja muutoksen pyörteissä vahvasti yhtenäinen, ja korostaa lisäksi kansan yksimielisyyttä suurten asioiden edessä. Terroristit Bush esittää aiemman puheen tapaan hajanaiseksi verkostoksi. Irak vastaavasti esitetään diktatuuriksi, jolloin syntyy käsitys yksinvaltaisesti johdetusta epäyhtenäisestä maasta. Jo aiemmin viholliseksi määritellyn hajanaisen terrorismin Bush liittää tässä puheessa Irakin hallintoon todetessaan, että ”tiedustelulähteiden todisteet [...] paljastavat Saddam Husseinin avustavan ja suojelevan terroristeja mukaan lukien al-Qaidan jäseniä”. Yhdistämällä terrorismin ja Irakin hallinnon, yhdistyy Husseinin hallintoon luonnollisesti myös se kieli, jota on aiemmin käytetty luonnehtimaan terrorismia. Näiden kahden vihollisen yhdistämisen tuloksena ne jakavat niistä jo aiemmin syntyneet negatiiviset käsitykset, kuten hajanaisuuden ja yksinvaltaisuuden. Irakin vihollistamisessa ei siis ole ainoastaan käytetty aiemmin hyväksi havaittua kieltä, vaan jo vihollistettu terrorismi on liitetty Irakiin myös organisaationa.

-
- This conviction leads us into the world to **help the afflicted**...

Across the Earth, America is **feeding the hungry**...

Your [armed forces] **honor** will guide you.

We will confront them with [...] **courage**.

And we accept this **responsibility**.

- But chemical agents, lethal viruses and **shadowy** terrorist networks are not easily contained.

A brutal dictator [Hussein] will not be permitted to [...] **threaten** the United States.

He [Hussein] has shown **utter contempt**...

...he [Hussein] is **deceiving**.

Vastakohtapari 12.

Tässä parissa Bush määrittelee osapuolten luonteita hyvin samantyyppisesti kuin aiemmassa puheessa (kts. vastakohtapari 4.). Yhdysvaltalaista identiteettiä ja sen toimien oikeutusta vahvistetaan julistuksilla kärsiviä auttavasta, nälkäisiä ruokkivasta, kunniakkaasta ja rohkeasta kansasta. Aiemmassakin puheessa esitetty amerikkalaisten vastuuntuntoinen luonne tulee esiin Bushin todetessa, että ”Jälleen kerran meidät on kutsuttu puolustamaan [...] ihmiskunnan toivoa. Me hyväksymme tämän vastuun”.

Bush kuvaa terroristien verkostoja hämäräperäisiksi tai epäselviksi (shadowy) vihollisiksi, kun hän aiemmassa puheessaan kuvaili niitä ympäri maailmaa piileskeleviksi vihollisiksi. Puheissa on siis huomattavissa samanlainen vastakohta-asettelu kunniakkaan, ylpeän ja rohkean ”meidän” sekä piilottelevan vihollisen välillä. Bushin todetessa, ettei Husseinin anneta uhata Yhdysvaltoja, ja että hän pettää kansainvälistä yhteisöä, on aiemmassa puheessa terrorismiin ja Taliban-hallintoon liitetyt petturuuden ja uhkaavuuden piirteet siirretty koskemaan Husseinin hallintoa. Tässä parissa esiin tuleva kemiallisten ja biologisten aseiden liittäminen terrorismiin

on osa sitä kertomusta, jolla Bush pyrkii liittämään terrorismin ja Husseinin hallinnon toisiinsa. Yhdistämällä nämä organisaatiot elimellisesti toisiinsa, voidaan samaa retoriikkaa käyttää niitä molempia vastaan.

- Once again, this nation and all our friends are all that stand between a **world at peace** and a world of chaos and constant alarm.
- Saddam Hussein [...] could create a **deadly havoc** in that region.

Vastakohtapari 13.

Tässä vastakohtaparissa tulee esiin osapuolille ominainen järjestyksen ja kaaoksen vastakohtaisuus. Se vastaa osittain sitä luovuuden ja tuhoavuuden vastakohtaisuutta, mikä on esitetty aiemman puheen viidennessä vastakohtaparissa. Tässä Bush esittää ”meidän” seisovan rauhan ja kaaoksen välissä (peace – chaos) ja sanoo Saddam Husseinin olevan mahdollinen tappavan sekasorron tai tuhon (deadly havoc) luoja. Aiemmassa puheessa terrorismiin yhdistetty kaaoksen ja tuhon merkitys on siirretty koskemaan Husseinin hallintoa, mikä lisää sitä vastaan suunnattujen tuhon pysäyttävien toimien legitimizeettia.

- ...terrible threats to the **civilized world**.
Nothing to date has restrained him [Hussein] from [...] isolation from **civilized world**
- ...the ambitions of **Hitlerism, militarism, and communism** were defeated...
...**ideology of power and domination** has appeared again...
A **brutal** dictator, with a history of reckless **aggression**...

Vastakohtapari 14.

Tässä parissa Bush käyttää kuudennesta vastakohtaparista tuttua ”meidän” yhdistämistä hämärärajaiseen ”sivistyneeseen maailmaan”, jonka hän esittää vastakohtaksi viholliselle. Aiemmin mainittu kansakunnan kertominen yhteisten historiallisten kokemusten avulla tulee myös tässä esiin. Bush kertoo Yhdysvaltojen kukistaneen niin hitlerismin, militarismin, kuin kommunisminkin. Tähän vihollisten jatkumoon hän yhdistää nyt Irakin hallinnon todetessaan valtaan ja voimaan perustuvan ideologian nousseen jälleen esiin. Bush liittää siis aiemmin Taliban-hallintoon yhdistetyt ”historian murhanhimoiset ideologiat” (kts. vastakohtapari 6.) edelleen Irakin hallintoon, stereotyyppistäen siten kaikki ”pahat” ideologiat samankaltaisiksi. Myös brutaaliuden ja aggressiivisuuden merkitys liitettiin aiemmassa puheessa Taliban-liikkeeseen, josta se siirtyi tässä puheessa koskemaan Saddam Husseinin barbaarisuutta.

- One by one, the terrorists are learning the meaning of American **justice**.

If war is forced upon us, we will fight in a **just** cause and by **just** means...

- ...their ambitions of **cruelty** and **murder**...

Vastakohtapari 15.

Bush käyttää myyttistä amerikkalaisen oikeuden ja oikeudenmukaisuuden (justice, just) käsitettä tässä puheessa samaan tapaan kuin aiemmassakin (kts. vastakohtapari 7.). Oikeus esitetään jonakin, jonka vihollinen saa kokea. Oikeuden käsitteellä kuvataan myös omien toimien oikeudenmukaisuutta, joten sen merkitys sodan oikeuttamisessa on melko tyhjentävä etenkin, kun Yhdysvallat Bushin esittämällä tavalla ”pakotetaan” sotaan. Bush esitti aiemmassa puheessaan oikeuden ja julmuuden olleen aina sodassa keskenään. Ajatus sodan ikuisuudesta toistuu myös tässä. Bush liittää ylläesitetyn julmuuden ja murhanhimon niihin vastakohtaparissa 14. mainittuihin ”pahoihin” ideologioihin, jotka jälleen nostavat päätään. Niitä vastaan taisteleminenhan on aina ollut oikeutettua.

-
- Iranian citizens [...] speak out for [...] **democracy**. And the **United States** supports their aspirations...

- ...the gravest danger facing America and the world is **outlaw regimes**...

...oppressive regime

[North-Korea] rules a people living in fear...

The job of the inspectors is to verify that **Iraq's regime** is disarming.

The **dictator of Iraq** is not disarming.

Vastakohtapari 16

Tästä puheesta ei löytynyt juurikaan aiemmassa puheessa esiintyviä viittauksia demokraattisesti valittuun ja legitiimiin hallintoon (kts vastakohtapari 8.).

Yhdysvaltain hallinnon legitiimiyttä on toki tuotu esiin monien muiden, jo esitettyjen, keinojen avulla. Bush esittää tässäkin puheessa maansa puolustavan kansanvaltaista päätöksentekoa tukemalla esimerkiksi Iranin demokratisoitumista. Vaikkei Bush erityisesti korostakaan oman demokraattisen hallintonsa legitiimiyttä, tuo hän sitäkin enemmän esiin vihollisten epädemokraattisuutta ja legitimitietin puutetta. Aiemmin Bush korosti Taliban-hallinnolta puuttuvaa legitimitietä, sekä esitti al-Qaidan lain

ulkopuolella toimivaksi. Tässä vastakohtaparissa ilmenevät samat elementit Bushin nimittäessä Saddam Husseinia diktaattoriksi ja joukkotuhoaseita mahdollisesti väärinkäyttäviä hallintoja lainsuojattomiksi regiimeiksi.

Huomattavaa Bushin käyttämissä sanavalinnoissa on aiemmin Taliban-hallinnon kohdalla toistunut regiimi –termin käyttö. Tätä hallintojärjestelmään viittaavaa sanaa Bush ei käytä viittaamaan muihin kuin hallintoihin, joita pyritään vihollistamaan. Sanalle on jo luotu haluttu merkitys, joten sitä voidaan käyttää samaan tarkoitukseen yhä uudelleen.

- ...we will **answer every danger...**

This conviction leads us into the world to [...] **defend the peace...**

This nation **fights reluctantly...**

We will consult. But [...] if Saddam Hussein does not fully disarm [...] we will lead a coalition to **disarm** him.

We exercise power without conquest.

We will not permit the triumph of violence...

- These regimes could use such weapons for **blackmail, terror and mass murder.**

All free nations have a stake in preventing **sudden and catastrophic attacks.**

...Hussein has ordered that scientists who cooperate [...] will be **killed...**

Iraqi refugees tell us how forced confessions are obtained by [...] **torturing children.**

...Hussein could resume his **ambitions of conquest...**

Vastakohtapari 17.

Tähän viimeiseen vastakohtapariin olen koonnut Bushin esittämiä osapuolten toimintaa ja sen oikeudenmukaisuutta kuvaavia ilmaisuja. Aiemman puheen vastakohtapariin 9. verrattuna toiminnankuvaukset ovat hyvin samankaltaisia. Kuten aiemminkin, viholliset esitetään arvaamattomasti hyökkäävinä, kansaansa brutaalisti kohtelevina murhaajina. Tässä puheessa terroristeihin ja Taliban-hallintoon kohdennetut käsitykset vihollisen toiminnan luonteesta on siirretty koskemaan ”pahan akselia” ja erityisesti Husseinin hallintoa.

Kuten aiemmassakin puheessa (kts. vastakohtapari 9.), ”meidän” toimintaamme luonnehditaan voimakkaasti oikeudenmukaiseksi. Oma väkivaltainen toiminta esitetään jonakin, johon vihollinen on ”meidät” pakottanut. Bush määrittelee vihollisen vastaiset väkivaltaiset toimet mm. puolustamiseksi, vaaraan vastaamiseksi ja voimankäytöksi. Myös oman kärsivällisen luonteen esittäminen tulee jälleen ilmi Bushin todetessa, että neuvotteluille on vielä varaa. Myös aiemmin esitetty ”synkän väkivallan uhkan poistaminen” saa tässä puheessa jatkoa Bushin julistaessa, että ”me emme salli väkivallan riemujuhlia”. Tämä ilmentää hyvin sitä, miten Bush tässä

vastakohtaparissa piilottaa oman puolen toimien väkivaltaisuuden. Vain vihollinen toimii väkivaltaisesti ja ”me” toimimme vihollisen vastaisesti.

4. Päätelmät

Kuten analyysin ensimmäisestä osasta on havaittavissa, ei identiteetin vahvistamiseksi ja sodan oikeuttamiseksi tarkoitettua retoriikkaa voi täysin erottaa toisistaan. Näihin kahteen eri tavoitteeseen pyritään samoin keinoin: luomalla ja ylläpitämällä viholliskuvaa, josta voidaan erottautua. Ensimmäisessä puheessa kansallisen identiteetin vahvistaminen tapahtui vihollistamalla terrorismi ja Taliban-hallinto, sekä esittämällä ne täysin ”meidän” vastakohtaksi. Yhdysvaltain ulkopoliittiselle diskurssille syntyi terrori-iskujen vuoksi uusi keskusobjekti, terrorismi, jonka ympärille binäärinen retoriikka oli mahdollista rakentaa. Syyskuun yhdennentoista iskujen shokeeraavan vaikutuksen johdosta kansalta saatu oikeutus vastatoimiin oli automaattisesti vahva. Siten näkisin, että 20. syyskuuta 2001 pidetyn puheen ensisijainen merkitys oli kansallisen yhtenäisyyden ja identiteetin luomisessa. Tarve sodan oikeuttamiseen oli vasta toissijaista.

Toisen puheen ajankohtaa ja sisältöä ajatellen oli sen sisältämien vastakohtaparien pääasiallinen merkitys sodan oikeuttaminen. Ensimmäisessä puheessa käytetty binäärikeskeinen kieli toistuu lähes samassa muodossa myös toisessa puheessa. Historiallisesti kehittyntä, ja terrori-iskujen jälkeen edelleen jalostettua, binääristä kieltä käytettiin ulkopoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Bushin hallinto käytti strategisessa poliittisessä viestinnässään syyskuun yhdennentoista myötä syntyntä uutta vihollisdiskurssin keskusobjektia hyväkseen, jotta Irakin sodalle saatiin kansan ja kongressin tuki. Tätä binäärien uudelleenkäyttämistä helpotti se, että Irakin hallintoa syytettiin, joskin ilman pitäviä todisteita, yhteistyöstä terroristien kanssa. Sodan hyväksynnän saavuttamisessa onnistuttiinkin loistavasti. TIME-lehden teettämän mielipidekyselyn mukaan 72 prosenttia yhdysvaltalaisista oli helmikuussa 2003 tulevan sodan kannalla (TIME, 21.7.2003).

Kieli on demokraattisesti valitussa hallinnossa se väline, jolla politiikkaa viime kädessä tehdään. Bushin hallinto onnistui binäärikeskeisellä kielellään vahvistamaan ja ylläpitämään kansan sekä kongressin yhtenäisyyttä ja niiltä saatua tukea. Hallinnon ulkopolitiikan yksipuolinen tukeminen johti hyvin kyseenalaisen hyökkäyssodan hyväksymiseen. Sodan legitimointi onnistui tässä tapauksessa tarkasti suunnitellun, yleisöön juurtuneita mielikuvia hyväksi käyttävän, retoriikan avulla.

Historiallisesti rakentunut kieli, jolle on jo tuotettu tiettyjä yleisön omaksumia merkityksiä, on valtaapitäville ehtymätön voimavara. Se voidaan valjastaa yhä uudelleen tukemaan niiden toimijoiden tavoitteita, joilla on valtaa saada äänensä kuuluviin.

Lähteet

Puhe kongressille 20. syyskuuta 2001:
www.whitehouse.gov/news/releases/2001/09/20010920-8.html

State Of The Union 2003 :
www.whitehouse.gov/news/releases/2003/01/print/20030128-19.html

TIME, 21.7.2003, Vol 162 :3,
www.time.com/time/magazine/0,9263,1101030721,00.html

Kirjallisuus ja artikkelit:

Cameron, Fraser (2002), *US Foreign Policy After the Cold War. Global hegemon or reluctant sheriff?*
Routledge, Cornwall (GB): TJ International LTD

Cottam, Martha – Beth Dietz-Uhler – Elena M. Mastors – Thomas Preston (2004)
Introduction to political psychology
New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.

Daalder, Ivo – James Lindsay, (2003) *America Unbound: The Bush revolution in foreign policy.*
Washington (D.C.) : Brookings Institution Press, cop

Domke, David – Kevin Coe – Sue Lockett John – Victor W. Pickard (2004)
No Shades of Gray: The Binary Discourse of George W. Bush and Echoing Press. Journal of Communication Vol.54: 2, 234-252

Depkat, Volker (1997), “The Enemy Image As Negation of the Ideal”
Teoksessa Fiebig-von Hase, Ragnhild – Ursula Lehmkuhl (Ed.) *Enemy Images In American History.* 109-133
Oxford (UK): Berghahn books

Fiske, John (1992), *Merkkien kieli*
Jyväskylä: Gummerus kirjapaino OY

Harle, Vilho (1991), *Hyvä, paha, ystävä, vihollinen.*
Rauhan kirjallisuuden edistämisseura ry
Jyväskylä: Gummerus kirjapaino OY

Herkman, Juha – Mikko Lehtonen, (Toim. Suom.) (2002),
Stuart Hall: Identiteetti
Tampere: Vastapaino

- Hindery, Roderick H. (2003), *The Anatomy of Propaganda in Religious Terrorism*
Humanist Vol 63: 2, 16-20
- Hutcheson, John – David Domke – Andre Billeaudeau – Philip Garland (2004)
*U.S. National Identity, Political Elites, and a Patriotic Press Following
September 11*. Political Communication Vol.21:2, 27-50
- Hönicke, Michaela (1997), ”Know Your Enemy: American Wartime Images of
Germany, 1942-43” Teoksessa Fiebig-von Hase, Ragnhild – Ursula
Lehmkul (Ed.) *Enemy Images In American History*. 231-278
Oxford (UK): Berghahn books
- Karvonen, Erkki (2002) *Johdatus viestintätieteisiin, merkitykset ja kulttuuri*
verkkomateriaali, www.uta.fi/viesverk/johdviest/luento3.3.html
- Kunelius, Risto (1997), *Viestinnän Vallassa.*
Johdatusta Joukkoviestinnän Kysymyksiin.
Juva: WSOY
- Kuusisto, Riikka (1998), *Oikeutettu sota ja julma teurastus? Läntisten
suurvaltajohtajien sotaretoriikkaa Persianlahdella ja Bosniassa.*
Helsinki: LIKE
- Kuusisto, Riikka (2004), ”Poliittinen tarinankerronta ja sodan retoriikka”
Teoksessa Väyrynen, Tarja – Jouko Huru (Toim) *Kadonnutta
poliittista etsimässä. Kansainvälinen turvallisuus ja politiikka*, 86-121.
Helsinki: Helsinki University Press
- Lewis, Bernard (1995), *Cultures in conflict. Christians, Muslims
and Jews in the Age of Discovery.*
New York: Oxford University Press, Inc
- Wall, Wendy L. (1997), ”Our Enemies Within: Nazism, National Unity, and
America’s Wartime Discourse on tolerance” Teoksessa Fiebig-von
Hase, Ragnhild – Ursula Lehmkul (Ed.) *Enemy Images In American
History*. 209-229
Oxford (UK): Berghahn books
- Weisbrod, Bernd (2002), *Fundamentalist violence: political violence and
political religion in modern conflict.*
International Social Science Journal Vol.54 :174, 499-508
- Zervakis, Peter A. (1997) “The Greek Lobby and the Reemergence of
Anticommunism in America After World War II” Teoksessa Fiebig-

von Hase, Ragnhild – Ursula Lehmkuhl (Ed.) *Enemy Images In American History*. 301-336
Oxford (UK): Berghahn books

Liitteet

Liite 1.

For Immediate Release
Office of the Press Secretary
September 20, 2001

Address to a Joint Session of Congress and the American People

United States Capitol
Washington, D.C.

9:00 P.M. EDT

THE PRESIDENT: Mr. Speaker, Mr. President Pro Tempore, members of Congress, and fellow Americans:

In the normal course of events, Presidents come to this chamber to report on the state of the Union. Tonight, no such report is needed. It has already been delivered by the American people.

We have seen it in the courage of passengers, who rushed terrorists to save others on the ground -- passengers like an exceptional man named Todd Beamer. And would you please help me to welcome his wife, Lisa Beamer, here tonight. (Applause.)

We have seen the state of our Union in the endurance of rescuers, working past exhaustion. We have seen the unfurling of flags, the lighting of candles, the giving of blood, the saying of prayers -- in English, Hebrew, and Arabic. We have seen the decency of a loving and giving people who have made the grief of strangers their own.

My fellow citizens, for the last nine days, the entire world has seen for itself the state of our Union -- and it is strong. (Applause.)

Tonight we are a country awakened to danger and called to defend freedom. Our grief has turned to anger, and anger to resolution. Whether we bring our enemies to justice, or bring justice to our enemies, justice will be done. (Applause.)

I thank the Congress for its leadership at such an important time. All of America was touched on the evening of the tragedy to see Republicans and Democrats joined together on the steps of this Capitol, singing "God Bless America." And you did more than sing; you acted, by delivering \$40 billion to rebuild our communities and meet the needs of our military.

Speaker Hastert, Minority Leader Gephardt, Majority Leader Daschle and Senator Lott, I thank you for your friendship, for your leadership and for your service to our country. (Applause.)

And on behalf of the American people, I thank the world for its outpouring of support. America will never forget the sounds of our National Anthem playing at Buckingham Palace, on the streets of Paris, and at Berlin's Brandenburg Gate.

We will not forget South Korean children gathering to pray outside our embassy in Seoul, or the prayers of sympathy offered at a mosque in Cairo. We will not forget moments of silence and days of mourning in Australia and Africa and Latin America.

Nor will we forget the citizens of 80 other nations who died with our own: dozens of Pakistanis; more than 130 Israelis; more than 250 citizens of India; men and women from El Salvador, Iran, Mexico and Japan; and hundreds of British citizens. America has no truer friend than Great Britain. (Applause.) Once again, we are joined together in a great cause -- so honored the British Prime Minister has crossed an ocean to show his unity of purpose with America. Thank you for coming, friend. (Applause.)

On September the 11th, enemies of freedom committed an act of war against our country. Americans have known wars -- but for the past 136 years, they have been wars on foreign soil, except for one Sunday in 1941. Americans have known the casualties of war -- but not at the center of a great city on a peaceful morning. Americans have known surprise attacks -- but never before on thousands of civilians. All of this was brought upon us in a single day -- and night fell on a different world, a world where freedom itself is under attack.

Americans have many questions tonight. Americans are asking: Who attacked our country? The evidence we have gathered all points to a collection of loosely affiliated terrorist organizations known as al Qaeda. They are the same murderers indicted for bombing American embassies in Tanzania and Kenya, and responsible for bombing the USS Cole.

Al Qaeda is to terror what the mafia is to crime. But its goal is not making money; its goal is remaking the world -- and imposing its radical beliefs on people everywhere.

The terrorists practice a fringe form of Islamic extremism that has been rejected by Muslim scholars and the vast majority of Muslim clerics -- a fringe movement that perverts the peaceful teachings of Islam. The terrorists' directive commands them to kill Christians and Jews, to kill all Americans, and make no distinction among military and civilians, including women and children.

This group and its leader -- a person named Osama bin Laden -- are linked to many other organizations in different countries, including the Egyptian Islamic Jihad and the Islamic Movement of Uzbekistan. There are thousands of these terrorists in more than 60 countries. They are recruited from their own nations and neighborhoods and brought to camps in places like Afghanistan, where they are trained in the tactics of terror. They are sent back to their homes or sent to hide in countries around the world to plot evil and destruction.

The leadership of al Qaeda has great influence in Afghanistan and supports the Taliban regime in controlling most of that country. In Afghanistan, we see al Qaeda's vision for the world.

Afghanistan's people have been brutalized -- many are starving and many have fled. Women are not allowed to attend school. You can be jailed for owning a television. Religion can be practiced only as their leaders dictate. A man can be jailed in Afghanistan if his beard is not long enough.

The United States respects the people of Afghanistan -- after all, we are currently its largest source of humanitarian aid -- but we condemn the Taliban regime. (Applause.) It is not only repressing its own people, it is threatening people everywhere by sponsoring and sheltering and supplying terrorists. By aiding and abetting murder, the Taliban regime is committing murder.

And tonight, the United States of America makes the following demands on the Taliban: Deliver to United States authorities all the leaders of al Qaeda who hide in your land. (Applause.) Release all foreign nationals, including American citizens, you have unjustly imprisoned. Protect foreign journalists, diplomats and aid workers in your country. Close immediately and permanently every terrorist training camp in Afghanistan, and hand over every terrorist, and every person in their support structure, to appropriate authorities. (Applause.) Give the United States full access to terrorist training camps, so we can make sure they are no longer operating.

These demands are not open to negotiation or discussion. (Applause.) The Taliban must act, and act immediately. They will hand over the terrorists, or they will share in their fate.

I also want to speak tonight directly to Muslims throughout the world. We respect your faith. It's practiced freely by many millions of Americans, and by millions more in countries that America counts as friends. Its teachings are good and peaceful, and those who commit evil in the name of Allah blaspheme the name of Allah. (Applause.) The terrorists are traitors to their own faith, trying, in effect, to hijack Islam itself. The enemy of America is not our many Muslim friends; it is not our many Arab friends. Our enemy is a radical network of terrorists, and every government that supports them. (Applause.)

Our war on terror begins with al Qaeda, but it does not end there. It will not end until every terrorist group of global reach has been found, stopped and defeated. (Applause.)

Americans are asking, why do they hate us? They hate what we see right here in this chamber -- a democratically elected government. Their leaders are self-appointed. They hate our freedoms -- our freedom of religion, our freedom of speech, our freedom to vote and assemble and disagree with each other.

They want to overthrow existing governments in many Muslim countries, such as Egypt, Saudi Arabia, and Jordan. They want to drive Israel out of the Middle East. They want to drive Christians and Jews out of vast regions of Asia and Africa.

These terrorists kill not merely to end lives, but to disrupt and end a way of life. With every atrocity, they hope that America grows fearful, retreating from the world and forsaking our friends. They stand against us, because we stand in their way.

We are not deceived by their pretenses to piety. We have seen their kind before. They are the heirs of all the murderous ideologies of the 20th century. By sacrificing human life to serve their radical visions -- by abandoning every value except the will to power -- they follow in the path of fascism, and Nazism, and totalitarianism. And they will follow that path all the way, to where it ends: in history's unmarked grave of discarded lies. (Applause.)

Americans are asking: How will we fight and win this war? We will direct every resource at our command -- every means of diplomacy, every tool of intelligence, every instrument of law enforcement, every financial influence, and every necessary weapon of war -- to the disruption and to the defeat of the global terror network.

This war will not be like the war against Iraq a decade ago, with a decisive liberation of territory and a swift conclusion. It will not look like the air war above Kosovo two years ago, where no ground troops were used and not a single American was lost in combat.

Our response involves far more than instant retaliation and isolated strikes. Americans should not expect one battle, but a lengthy campaign, unlike any other we have ever seen. It may include dramatic strikes, visible on TV, and covert operations, secret even in success. We will starve terrorists of funding, turn them one against another, drive them from place to place, until there is no refuge or no rest. And we will pursue nations that provide aid or safe haven to terrorism. Every nation, in every region, now has a decision to make. Either you are with us, or you are with the terrorists. (Applause.) From this day forward, any nation that continues to harbor or support terrorism will be regarded by the United States as a hostile regime.

Our nation has been put on notice: We are not immune from attack. We will take defensive measures against terrorism to protect Americans. Today, dozens of federal departments and agencies, as well as state and local governments, have responsibilities affecting homeland security. These efforts must be coordinated at the highest level. So tonight I announce the creation of a Cabinet-level position reporting directly to me -- the Office of Homeland Security.

And tonight I also announce a distinguished American to lead this effort, to strengthen American security: a military veteran, an effective governor, a true patriot, a trusted friend -- Pennsylvania's Tom Ridge. (Applause.) He will lead, oversee and coordinate a comprehensive national strategy to safeguard our country against terrorism, and respond to any attacks that may come.

These measures are essential. But the only way to defeat terrorism as a threat to our way of life is to stop it, eliminate it, and destroy it where it grows. (Applause.)

Many will be involved in this effort, from FBI agents to intelligence operatives to the reservists we have called to active duty. All deserve our thanks, and all have our prayers. And tonight, a few miles from the damaged Pentagon, I have a message for our military: Be ready. I've called the Armed Forces to alert, and there is a reason. The hour is coming when America will act, and you will make us proud. (Applause.)

This is not, however, just America's fight. And what is at stake is not just America's freedom. This is the world's fight. This is civilization's fight. This is the fight of all who believe in progress and pluralism, tolerance and freedom.

We ask every nation to join us. We will ask, and we will need, the help of police forces, intelligence services, and banking systems around the world. The United States is grateful that many nations and many international organizations have already responded -- with sympathy and with support. Nations from Latin America, to Asia, to Africa, to Europe, to the Islamic world. Perhaps the NATO Charter reflects best the attitude of the world: An attack on one is an attack on all.

The civilized world is rallying to America's side. They understand that if this terror goes unpunished, their own cities, their own citizens may be next. Terror, unanswered, can not only bring down buildings, it can threaten the stability of legitimate governments. And you know what -- we're not going to allow it. (Applause.)

Americans are asking: What is expected of us? I ask you to live your lives, and hug your children. I know many citizens have fears tonight, and I ask you to be calm and resolute, even in the face of a continuing threat.

I ask you to uphold the values of America, and remember why so many have come here. We are in a fight for our principles, and our first responsibility is to live by them. No one should be singled out for unfair treatment or unkind words because of their ethnic background or religious faith. (Applause.)

I ask you to continue to support the victims of this tragedy with your contributions. Those who want to give can go to a central source of information, libertyunites.org, to find the names of groups providing direct help in New York, Pennsylvania, and Virginia.

The thousands of FBI agents who are now at work in this investigation may need your cooperation, and I ask you to give it.

I ask for your patience, with the delays and inconveniences that may accompany tighter security; and for your patience in what will be a long struggle.

I ask your continued participation and confidence in the American economy. Terrorists attacked a symbol of American prosperity. They did not touch its source. America is successful because of the hard work, and creativity, and enterprise of our people. These were the true strengths of our economy before September 11th, and they are our strengths today. (Applause.)

And, finally, please continue praying for the victims of terror and their families, for those in uniform, and for our great country. Prayer has comforted us in sorrow, and will help strengthen us for the journey ahead.

Tonight I thank my fellow Americans for what you have already done and for what you will do. And ladies and gentlemen of the Congress, I thank you, their representatives, for what you have already done and for what we will do together.

Tonight, we face new and sudden national challenges. We will come together to improve air safety, to dramatically expand the number of air marshals on domestic flights, and take new measures to prevent hijacking. We will come together to promote stability and keep our airlines flying, with direct assistance during this emergency. (Applause.)

We will come together to give law enforcement the additional tools it needs to track down terror here at home. (Applause.) We will come together to strengthen our intelligence capabilities to know the plans of terrorists before they act, and find them before they strike. (Applause.)

We will come together to take active steps that strengthen America's economy, and put our people back to work.

Tonight we welcome two leaders who embody the extraordinary spirit of all New Yorkers: Governor George Pataki, and Mayor Rudolph Giuliani. (Applause.) As a symbol of America's resolve, my administration will work with Congress, and these two leaders, to show the world that we will rebuild New York City. (Applause.)

After all that has just passed -- all the lives taken, and all the possibilities and hopes that died with them -- it is natural to wonder if America's future is one of fear. Some speak of an age of terror. I know there are struggles ahead, and dangers to face. But this country will define our times, not be defined by them. As long as the United States of America is determined and strong, this will not be an age of terror; this will be an age of liberty, here and across the world. (Applause.)

Great harm has been done to us. We have suffered great loss. And in our grief and anger we have found our mission and our moment. Freedom and fear are at war. The advance of human freedom -- the great achievement of our time, and the great hope of every time -- now depends on us. Our nation -- this generation -- will lift a dark threat of violence from our people and our future. We will rally the world to this cause by our efforts, by our courage. We will not tire, we will not falter, and we will not fail. (Applause.)

It is my hope that in the months and years ahead, life will return almost to normal. We'll go back to our lives and routines, and that is good. Even grief recedes with time and grace. But our resolve must not pass. Each of us will remember what happened that day, and to whom it happened. We'll remember the moment the news came -- where we were and what we were doing. Some will remember an image of a fire, or a story of rescue. Some will carry memories of a face and a voice gone forever.

And I will carry this: It is the police shield of a man named George Howard, who died at the World Trade Center trying to save others. It was given to me by his mom, Arlene, as a proud memorial to her son. This is my reminder of lives that ended, and a task that does not end. (Applause.)

I will not forget this wound to our country or those who inflicted it. I will not yield; I will not rest; I will not relent in waging this struggle for freedom and security for the American people.

The course of this conflict is not known, yet its outcome is certain. Freedom and fear, justice and cruelty, have always been at war, and we know that God is not neutral between them. (Applause.)

Fellow citizens, we'll meet violence with patient justice -- assured of the rightness of our cause, and confident of the victories to come. In all that lies before us, may God grant us wisdom, and may He watch over the United States of America.

Thank you. (Applause.)

END 9:41 P.M. EDT

Liite2.

For Immediate Release
Office of the Press Secretary
January 28, 2003

President Delivers "State of the Union"

The U.S. Capitol

9:01 P.M. EST

THE PRESIDENT: Mr. Speaker, Vice President Cheney, members of Congress, distinguished citizens and fellow citizens: Every year, by law and by custom, we meet here to consider the state of the union. This year, we gather in this chamber deeply aware of decisive days that lie ahead.

You and I serve our country in a time of great consequence. During this session of Congress, we have the duty to reform domestic programs vital to our country; we have the opportunity to save millions of lives abroad from a terrible disease. We will work for a prosperity that is broadly shared, and we will answer every danger and every enemy that threatens the American people. (Applause.)

In all these days of promise and days of reckoning, we can be confident. In a whirlwind of change and hope and peril, our faith is sure, our resolve is firm, and our union is strong. (Applause.)

This country has many challenges. We will not deny, we will not ignore, we will not pass along our problems to other Congresses, to other presidents, and other generations. (Applause.) We will confront them with focus and clarity and courage.

During the last two years, we have seen what can be accomplished when we work together. To lift the standards of our public schools, we achieved historic education reform -- which must now be carried out in every school and in every classroom, so that every child in America can read and learn and succeed in life. (Applause.) To protect our country, we reorganized our government and created the Department of Homeland Security, which is mobilizing against the threats of a new era. To bring our economy out of recession, we

delivered the largest tax relief in a generation. (Applause.) To insist on integrity in American business we passed tough reforms, and we are holding corporate criminals to account. (Applause.)

Some might call this a good record; I call it a good start. Tonight I ask the House and Senate to join me in the next bold steps to serve our fellow citizens.

Our first goal is clear: We must have an economy that grows fast enough to employ every man and woman who seeks a job. (Applause.) After recession, terrorist attacks, corporate scandals and stock market declines, our economy is recovering -- yet it's not growing fast enough, or strongly enough. With unemployment rising, our nation needs more small businesses to open, more companies to invest and expand, more employers to put up the sign that says, "Help Wanted." (Applause.)

Jobs are created when the economy grows; the economy grows when Americans have more money to spend and invest; and the best and fairest way to make sure Americans have that money is not to tax it away in the first place. (Applause.)

I am proposing that all the income tax reductions set for 2004 and 2006 be made permanent and effective this year. (Applause.) And under my plan, as soon as I sign the bill, this extra money will start showing up in workers' paychecks. Instead of gradually reducing the marriage penalty, we should do it now. (Applause.) Instead of slowly raising the child credit to \$1,000, we should send the checks to American families now. (Applause.)

The tax relief is for everyone who pays income taxes -- and it will help our economy immediately: 92 million Americans will keep, this year, an average of almost \$1,000 more of their own money. A family of four with an income of \$40,000 would see their federal income taxes fall from \$1,178 to \$45 per year. (Applause.) Our plan will improve the bottom line for more than 23 million small businesses.

You, the Congress, have already passed all these reductions, and promised them for future years. If this tax relief is good for Americans three, or five, or seven years from now, it is even better for Americans today. (Applause.)

We should also strengthen the economy by treating investors equally in our tax laws. It's fair to tax a company's profits. It is not fair to again tax the shareholder on the same profits. (Applause.) To boost investor confidence, and to help the nearly 10 million senior who receive dividend income, I ask you to end the unfair double taxation of dividends. (Applause.)

Lower taxes and greater investment will help this economy expand. More jobs mean more taxpayers, and higher revenues to our government. The best way to address the deficit and move toward a balanced budget is to encourage economic growth, and to show some spending discipline in Washington, D.C. (Applause.)

We must work together to fund only our most important priorities. I will send you a budget that increases discretionary spending by 4 percent next year -- about as much as the average family's income is expected to grow. And that is a good benchmark for us. Federal spending should not rise any faster than the paychecks of American families. (Applause.)

A growing economy and a focus on essential priorities will also be crucial to the future of Social Security. As we continue to work together to keep Social Security sound and reliable, we must offer younger workers a chance to invest in retirement accounts that they will control and they will own. (Applause.)

Our second goal is high quality, affordable health care for all Americans. (Applause.) The American system of medicine is a model of skill and innovation, with a pace of discovery that is adding good years to our lives. Yet for many people, medical care costs too much -- and many have no coverage at all. These problems will not be solved with a nationalized health care system that dictates coverage and rations care. (Applause.)

Instead, we must work toward a system in which all Americans have a good insurance policy, choose their own doctors, and seniors and low-income Americans receive the help they need. (Applause.) Instead of bureaucrats and trial lawyers and HMOs, we must put doctors and nurses and patients back in charge of American medicine. (Applause.)

Health care reform must begin with Medicare; Medicare is the binding commitment of a caring society. (Applause.) We must renew that commitment by giving seniors access to preventive medicine and new drugs that are transforming health care in America.

Seniors happy with the current Medicare system should be able to keep their coverage just the way it is. (Applause.) And just like you -- the members of Congress, and your staffs, and other federal employees -- all seniors should have the choice of a health care plan that provides prescription drugs. (Applause.)

My budget will commit an additional \$400 billion over the next decade to reform and strengthen Medicare. Leaders of both political parties have talked for years about strengthening Medicare. I urge the members of this new Congress to act this year. (Applause.)

To improve our health care system, we must address one of the prime causes of higher cost, the constant threat that physicians and hospitals will be unfairly sued. (Applause.) Because of excessive litigation, everybody pays more for health care, and many parts of America are losing fine doctors. No one has ever been healed by a frivolous lawsuit. I urge the Congress to pass medical liability reform. (Applause.)

Our third goal is to promote energy independence for our country, while dramatically improving the environment. (Applause.) I have sent you a comprehensive energy plan to promote energy efficiency and conservation, to develop cleaner technology, and to produce more energy at home. (Applause.) I have sent you Clear Skies legislation that mandates a 70-percent cut in air pollution from power plants over the next 15 years. (Applause.) I have sent you a Healthy Forests Initiative, to help prevent the catastrophic fires that devastate communities, kill wildlife, and burn away millions of acres of treasured forest. (Applause.)

I urge you to pass these measures, for the good of both our environment and our economy. (Applause.) Even more, I ask you to take a crucial step and protect our environment in ways that generations before us could not have imagined.

In this century, the greatest environmental progress will come about not through endless lawsuits or command-and-control regulations, but through technology and innovation. Tonight I'm proposing \$1.2 billion in research funding so that America can lead the world in developing clean, hydrogen-powered automobiles. (Applause.)

A single chemical reaction between hydrogen and oxygen generates energy, which can be used to power a car -- producing only water, not exhaust fumes. With a new national commitment, our scientists and engineers will overcome obstacles to taking these cars from laboratory to showroom, so that the first car driven by a child born today could be powered by hydrogen, and pollution-free. (Applause.)

Join me in this important innovation to make our air significantly cleaner, and our country much less dependent on foreign sources of energy. (Applause.)

Our fourth goal is to apply the compassion of America to the deepest problems of America. For so many in our country -- the homeless and the fatherless, the addicted -- the need is great. Yet there's power, wonder-working power, in the goodness and idealism and faith of the American people.

Americans are doing the work of compassion every day -- visiting prisoners, providing shelter for battered women, bringing companionship to lonely seniors. These good works deserve our praise; they deserve our personal support; and when appropriate, they deserve the assistance of the federal government. (Applause.)

I urge you to pass both my faith-based initiative and the Citizen Service Act, to encourage acts of compassion that can transform America, one heart and one soul at a time. (Applause.)

Last year, I called on my fellow citizens to participate in the USA Freedom Corps, which is enlisting tens of thousands of new volunteers across America. Tonight I ask Congress and the American people to focus the spirit of service and the resources of government on the needs of some of our most vulnerable citizens -- boys and girls trying to grow up without guidance and attention, and children who have to go through a prison gate to be hugged by their mom or dad.

I propose a \$450-million initiative to bring mentors to more than a million disadvantaged junior high students and children of prisoners. Government will support the training and recruiting of mentors; yet it is the men and women of America who will fill the need. One mentor, one person can change a life forever. And I urge you to be that one person. (Applause.)

Another cause of hopelessness is addiction to drugs. Addiction crowds out friendship, ambition, moral conviction, and reduces all the richness of life to a single destructive desire. As a government, we are fighting illegal drugs by cutting off supplies and reducing demand through anti-drug education programs. Yet for those already addicted, the fight against drugs is a fight for their own lives. Too

many Americans in search of treatment cannot get it. So tonight I propose a new \$600-million program to help an additional 300,000 Americans receive treatment over the next three years. (Applause.)

Our nation is blessed with recovery programs that do amazing work. One of them is found at the Healing Place Church in Baton Rouge, Louisiana. A man in the program said, "God does miracles in people's lives, and you never think it could be you." Tonight, let us bring to all Americans who struggle with drug addiction this message of hope: The miracle of recovery is possible, and it could be you. (Applause.)

By caring for children who need mentors, and for addicted men and women who need treatment, we are building a more welcoming society -- a culture that values every life. And in this work we must not overlook the weakest among us. I ask you to protect infants at the very hour of their birth and end the practice of partial-birth abortion. (Applause.) And because no human life should be started or ended as the object of an experiment, I ask you to set a high standard for humanity, and pass a law against all human cloning. (Applause.)

The qualities of courage and compassion that we strive for in America also determine our conduct abroad. The American flag stands for more than our power and our interests. Our founders dedicated this country to the cause of human dignity, the rights of every person, and the possibilities of every life. This conviction leads us into the world to help the afflicted, and defend the peace, and confound the designs of evil men.

In Afghanistan, we helped liberate an oppressed people. And we will continue helping them secure their country, rebuild their society, and educate all their children -- boys and girls. (Applause.) In the Middle East, we will continue to seek peace between a secure Israel and a democratic Palestine. (Applause.) Across the Earth, America is feeding the hungry -- more than 60 percent of international food aid comes as a gift from the people of the United States. As our nation moves troops and builds alliances to make our world safer, we must also remember our calling as a blessed country is to make this world better.

Today, on the continent of Africa, nearly 30 million people have the AIDS virus -- including 3 million children under the age 15. There are whole countries in Africa where more than one-third of the adult population carries the infection. More than 4 million require immediate drug treatment. Yet across that continent, only 50,000 AIDS victims -- only 50,000 -- are receiving the medicine they need.

Because the AIDS diagnosis is considered a death sentence, many do not seek treatment. Almost all who do are turned away. A doctor in rural South Africa describes his frustration. He says, "We have no medicines. Many hospitals tell people, you've got AIDS, we can't help you. Go home and die." In an age of miraculous medicines, no person should have to hear those words. (Applause.)

AIDS can be prevented. Anti-retroviral drugs can extend life for many years. And the cost of those drugs has dropped from \$12,000 a year to under \$300 a year -- which places a tremendous possibility within our grasp. Ladies and gentlemen, seldom has history offered a greater opportunity to do so much for so many.

We have confronted, and will continue to confront, HIV/AIDS in our own country. And to meet a severe and urgent crisis abroad, tonight I propose the Emergency Plan for AIDS Relief -- a work of mercy beyond all current international efforts to help the people of Africa. This comprehensive plan will prevent 7 million new AIDS infections, treat at least 2 million people with life-extending drugs, and provide humane care for millions of people suffering from AIDS, and for children orphaned by AIDS. (Applause.)

I ask the Congress to commit \$15 billion over the next five years, including nearly \$10 billion in new money, to turn the tide against AIDS in the most afflicted nations of Africa and the Caribbean. (Applause.)

This nation can lead the world in sparing innocent people from a plague of nature. And this nation is leading the world in confronting and defeating the man-made evil of international terrorism. (Applause.)

There are days when our fellow citizens do not hear news about the war on terror. There's never a day when I do not learn of another threat, or receive reports of operations in progress, or give an order in this global war against a scattered network of killers. The war goes on, and we are winning. (Applause.)

To date, we've arrested or otherwise dealt with many key commanders of al Qaeda. They include a man who directed logistics and funding for the September 11th attacks; the chief of al Qaeda operations in the Persian Gulf, who planned the bombings of our embassies in East Africa and the USS Cole; an al Qaeda operations chief from Southeast Asia; a former director of al Qaeda's training camps in Afghanistan; a key al Qaeda operative in Europe; a major al Qaeda leader in Yemen. All told, more than 3,000 suspected terrorists have been arrested in many countries. Many others have met a different fate. Let's put it this way -- they are no longer a problem to the United States and our friends and allies. (Applause.)

We are working closely with other nations to prevent further attacks. America and coalition countries have uncovered and stopped terrorist conspiracies targeting the American embassy in Yemen, the American embassy in Singapore, a Saudi military base, ships in the Straits of Hormuz and the Straits of Gibraltar. We've broken al Qaeda cells in Hamburg, Milan, Madrid, London, Paris, as well as Buffalo, New York.

We have the terrorists on the run. We're keeping them on the run. One by one, the terrorists are learning the meaning of American justice. (Applause.)

As we fight this war, we will remember where it began -- here, in our own country. This government is taking unprecedented measures to protect our people and defend our homeland. We've intensified security at the borders and ports of entry, posted more than 50,000 newly-trained federal screeners in airports, begun inoculating troops and first responders against smallpox, and are deploying the nation's first early warning network of sensors to detect biological attack. And this year, for the first time, we are beginning to field a defense to protect this nation against ballistic missiles. (Applause.)

I thank the Congress for supporting these measures. I ask you tonight to add to our future security with a major research and production effort to guard our people against bioterrorism, called Project Bioshield. The budget I send you will propose almost \$6 billion to quickly make available effective vaccines and treatments against agents like anthrax, botulinum toxin, Ebola, and plague. We must assume that our enemies would use these diseases as weapons, and we must act before the dangers are upon us. (Applause.)

Since September the 11th, our intelligence and law enforcement agencies have worked more closely than ever to track and disrupt the terrorists. The FBI is improving its ability to analyze intelligence, and is transforming itself to meet new threats. Tonight, I am instructing the leaders of the FBI, the CIA, the Homeland Security, and the Department of Defense to develop a Terrorist Threat Integration Center, to merge and analyze all threat information in a single location. Our government must have the very best information possible, and we will use it to make sure the right people are in the right places to protect all our citizens. (Applause.)

Our war against terror is a contest of will in which perseverance is power. In the ruins of two towers, at the western wall of the Pentagon, on a field in Pennsylvania, this nation made a pledge, and we renew that pledge tonight: Whatever the duration of this struggle, and whatever the difficulties, we will not permit the triumph of violence in the affairs of men -- free people will set the course of history. (Applause.)

Today, the gravest danger in the war on terror, the gravest danger facing America and the world, is outlaw regimes that seek and possess nuclear, chemical, and biological weapons. These regimes could use such weapons for blackmail, terror, and mass murder. They could also give or sell those weapons to terrorist allies, who would use them without the least hesitation.

This threat is new; America's duty is familiar. Throughout the 20th century, small groups of men seized control of great nations, built armies and arsenals, and set out to dominate the weak and intimidate the world. In each case, their ambitions of cruelty and murder had no limit. In each case, the ambitions of Hitlerism, militarism, and communism were defeated by the will of free peoples, by the strength of great alliances, and by the might of the United States of America. (Applause.)

Now, in this century, the ideology of power and domination has appeared again, and seeks to gain the ultimate weapons of terror. Once again, this nation and all our friends are all that stand between a world at peace, and a world of chaos and constant alarm. Once again, we are called to defend the safety of our people, and the hopes of all mankind. And we accept this responsibility. (Applause.)

America is making a broad and determined effort to confront these dangers. We have called on the United Nations to fulfill its charter and stand by its demand that Iraq disarm. We're strongly supporting the International Atomic Energy Agency in its mission to track and control nuclear materials around the world. We're working with other governments to secure nuclear materials in the former Soviet Union, and to strengthen global treaties banning the production and shipment of missile technologies and weapons of mass destruction.

In all these efforts, however, America's purpose is more than to follow a process -- it is to achieve a result: the end of terrible threats to the civilized world. All free nations have a stake in preventing sudden and catastrophic attacks. And we're asking them to join us, and many are doing so. Yet the course of this nation does not depend on the decisions of others. (Applause.) Whatever action is required, whenever action is necessary, I will defend the freedom and security of the American people. (Applause.)

Different threats require different strategies. In Iran, we continue to see a government that represses its people, pursues weapons of mass destruction, and supports terror. We also see Iranian citizens risking intimidation and death as they speak out for liberty and human rights and democracy. Iranians, like all people, have a right to choose their own government and determine their own destiny -- and the United States supports their aspirations to live in freedom. (Applause.)

On the Korean Peninsula, an oppressive regime rules a people living in fear and starvation. Throughout the 1990s, the United States relied on a negotiated framework to keep North Korea from gaining nuclear weapons. We now know that that regime was deceiving the world, and developing those weapons all along. And today the North Korean regime is using its nuclear program to incite fear and seek concessions. America and the world will not be blackmailed. (Applause.)

America is working with the countries of the region -- South Korea, Japan, China, and Russia -- to find a peaceful solution, and to show the North Korean government that nuclear weapons will bring only isolation, economic stagnation, and continued hardship. (Applause.) The North Korean regime will find respect in the world and revival for its people only when it turns away from its nuclear ambitions. (Applause.)

Our nation and the world must learn the lessons of the Korean Peninsula and not allow an even greater threat to rise up in Iraq. A brutal dictator, with a history of reckless aggression, with ties to terrorism, with great potential wealth, will not be permitted to dominate a vital region and threaten the United States. (Applause.)

Twelve years ago, Saddam Hussein faced the prospect of being the last casualty in a war he had started and lost. To spare himself, he agreed to disarm of all weapons of mass destruction. For the next 12 years, he systematically violated that agreement. He pursued chemical, biological, and nuclear weapons, even while inspectors were in his country. Nothing to date has restrained him from his pursuit of these weapons -- not economic sanctions, not isolation from the civilized world, not even cruise missile strikes on his military facilities.

Almost three months ago, the United Nations Security Council gave Saddam Hussein his final chance to disarm. He has shown instead utter contempt for the United Nations, and for the opinion of the world. The 108 U.N. inspectors were sent to conduct -- were not sent to conduct a scavenger hunt for hidden materials across a country the size of California. The job of the inspectors is to verify that Iraq's regime is disarming. It is up to Iraq to show exactly where it is hiding its banned weapons, lay those weapons out for the world to see, and destroy them as directed. Nothing like this has happened.

The United Nations concluded in 1999 that Saddam Hussein had biological weapons sufficient to produce over 25,000 liters of anthrax -- enough doses to kill several million people. He hasn't accounted for that material. He's given no evidence that he has destroyed it.

The United Nations concluded that Saddam Hussein had materials sufficient to produce more than 38,000 liters of botulinum toxin -- enough to subject millions of people to death by respiratory failure. He hadn't accounted for that material. He's given no evidence that he has destroyed it.

Our intelligence officials estimate that Saddam Hussein had the materials to produce as much as 500 tons of sarin, mustard and VX nerve agent. In such quantities, these chemical agents could also kill untold thousands. He's not accounted for these materials. He has given no evidence that he has destroyed them.

U.S. intelligence indicates that Saddam Hussein had upwards of 30,000 munitions capable of delivering chemical agents. Inspectors recently turned up 16 of them -- despite Iraq's recent declaration denying their existence. Saddam Hussein has not accounted for the remaining 29,984 of these prohibited munitions. He's given no evidence that he has destroyed them.

From three Iraqi defectors we know that Iraq, in the late 1990s, had several mobile biological weapons labs. These are designed to produce germ warfare agents, and can be moved from place to a place to evade inspectors. Saddam Hussein has not disclosed these facilities. He's given no evidence that he has destroyed them.

The International Atomic Energy Agency confirmed in the 1990s that Saddam Hussein had an advanced nuclear weapons development program, had a design for a nuclear weapon and was working on five different methods of enriching uranium for a bomb. The British government has learned that Saddam Hussein recently sought significant quantities of uranium from Africa. Our intelligence sources tell us that he has attempted to purchase high-strength aluminum tubes suitable for nuclear weapons production. Saddam Hussein has not credibly explained these activities. He clearly has much to hide.

The dictator of Iraq is not disarming. To the contrary; he is deceiving. From intelligence sources we know, for instance, that thousands of Iraqi security personnel are at work hiding documents and materials from the U.N. inspectors, sanitizing inspection sites and monitoring the inspectors themselves. Iraqi officials accompany the inspectors in order to intimidate witnesses.

Iraq is blocking U-2 surveillance flights requested by the United Nations. Iraqi intelligence officers are posing as the scientists inspectors are supposed to interview. Real scientists have been coached by Iraqi officials on what to say. Intelligence sources indicate that Saddam Hussein has ordered that scientists who cooperate with U.N. inspectors in disarming Iraq will be killed, along with their families.

Year after year, Saddam Hussein has gone to elaborate lengths, spent enormous sums, taken great risks to build and keep weapons of mass destruction. But why? The only possible explanation, the only possible use he could have for those weapons, is to dominate, intimidate, or attack.

With nuclear arms or a full arsenal of chemical and biological weapons, Saddam Hussein could resume his ambitions of conquest in the Middle East and create deadly havoc in that region. And this Congress and the America people must recognize another threat. Evidence from intelligence sources, secret communications, and statements by people now in custody reveal that Saddam Hussein aids and protects terrorists, including members of al Qaeda. Secretly, and without fingerprints, he could provide one of his hidden weapons to terrorists, or help them develop their own.

Before September the 11th, many in the world believed that Saddam Hussein could be contained. But chemical agents, lethal viruses and shadowy terrorist networks are not easily contained. Imagine those 19 hijackers with other weapons and other plans -- this time armed by Saddam Hussein. It would take one vial, one canister, one crate slipped into this country to bring a day of horror like none we have ever known. We will do everything in our power to make sure that that day never comes. (Applause.)

Some have said we must not act until the threat is imminent. Since when have terrorists and tyrants announced their intentions, politely putting us on notice before they strike? If this threat is permitted to fully and suddenly emerge, all actions, all words, and all recriminations would come too late. Trusting in the sanity and restraint of Saddam Hussein is not a strategy, and it is not an option. (Applause.)

The dictator who is assembling the world's most dangerous weapons has already used them on whole villages -- leaving thousands of his own citizens dead, blind, or disfigured. Iraqi refugees tell us how forced confessions are obtained -- by torturing children while their parents are made to watch. International human rights groups have catalogued other methods used in the torture chambers of Iraq: electric shock, burning with hot irons, dripping acid on the skin, mutilation with electric drills, cutting out tongues, and rape. If this is not evil, then evil has no meaning. (Applause.)

And tonight I have a message for the brave and oppressed people of Iraq: Your enemy is not surrounding your country -- your enemy is ruling your country. (Applause.) And the day he and his regime are removed from power will be the day of your liberation. (Applause.)

The world has waited 12 years for Iraq to disarm. America will not accept a serious and mounting threat to our country, and our friends and our allies. The United States will ask the U.N. Security Council to convene on February the 5th to consider the facts of Iraq's ongoing defiance of the world. Secretary of State Powell will present information and intelligence about Iraq's legal -- Iraq's illegal weapons programs, its attempt to hide those weapons from inspectors, and its links to terrorist groups.

We will consult. But let there be no misunderstanding: If Saddam Hussein does not fully disarm, for the safety of our people and for the peace of the world, we will lead a coalition to disarm him. (Applause.)

Tonight I have a message for the men and women who will keep the peace, members of the American Armed Forces: Many of you are assembling in or near the Middle East, and some crucial hours may lay ahead. In those hours, the success of our cause will depend on you. Your training has prepared you. Your honor will guide you. You believe in America, and America believes in you. (Applause.)

Sending Americans into battle is the most profound decision a President can make. The technologies of war have changed; the risks and suffering of war have not. For the brave Americans who bear the risk, no victory is free from sorrow. This nation fights reluctantly, because we know the cost and we dread the days of mourning that always come.

We seek peace. We strive for peace. And sometimes peace must be defended. A future lived at the mercy of terrible threats is no peace at all. If war is forced upon us, we will fight in a just cause and by just means -- sparing, in every way we can, the innocent. And if war is forced upon us, we will fight with the full force and might of the United States military -- and we will prevail. (Applause.)

And as we and our coalition partners are doing in Afghanistan, we will bring to the Iraqi people food and medicines and supplies -- and freedom. (Applause.)

Many challenges, abroad and at home, have arrived in a single season. In two years, America has gone from a sense of invulnerability to an awareness of peril; from bitter division in small matters to calm unity in great causes. And we go forward with confidence, because this call of history has come to the right country.

Americans are a resolute people who have risen to every test of our time. Adversity has revealed the character of our country, to the world and to ourselves. America is a strong nation, and honorable in the use of our strength. We exercise power without conquest, and we sacrifice for the liberty of strangers.

Americans are a free people, who know that freedom is the right of every person and the future of every nation. The liberty we prize is not America's gift to the world, it is God's gift to humanity. (Applause.)

We Americans have faith in ourselves, but not in ourselves alone. We do not know -- we do not claim to know all the ways of Providence, yet we can trust in them, placing our confidence in the loving God behind all of life, and all of history.

May He guide us now. And may God continue to bless the United States of America. (Applause.)

END 10:08 P.M. EST
